

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΙΓΓΛΕΣΗ

ΤΟΙΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

1883



ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ

1883

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Α' ΕΤΟΥΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ θάνατος τοῦ Γαμβέττα 6. Ριχάρδος Βάγνερ 15. Ἀ. Κουμουνοῦρος 27. Ὁ πρίγκηψ Γορτσακόφ 28. Σάρρα Βερνάρ 44. Γουστάβος Φλωμπέρ 47. Δημήτριος Σκαλιστήρης 50. Ἐμ. Στρατουδάκης 51. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος Γ' 62. Ἡ Αὐτοκράτειρα Μαρία 62. Fra Angelico 74. Εὐγένιος Δελακροά 75. Ροσσίνης 90. Λόρδος Δούφφριν 91. Γεώργιος Ἰακωβάτος 110. Ἰάκωβος Σαμιωτάκης 123. Ὁφφενπάχ 125. Τὸ Βασιλικὸν ζεῦγος τῆς Ἰσπανίας 126. Αἰμίλιος Ζολά 126. Θεόδωρος Δηλιγιάννης 130. Φωτεινὴ Οἰκονομίδου 134. Ἐδγάρ Κινὲ 142. Δὸν Πέτρος Αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας 158. Ἰούλιος Γρεβὺ 174. Ἡλίας Τανταλίδης 174. Γεώργιος Γερβίνος 175. Κάρολος βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας 184. Φραγκίσκος Ἰωσήφ Α'. Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρουγγαρίας 184.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΚΟΝΩΝ

Πίστις - Ἐλπίς - Ἀγάπη 9. Ἡ ἑορτὴ τῶν Νεκρῶν 22. Ὁ Ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς 23. Ἡ Πεντηκονταετηρίς τοῦ Κοραῆ 42. Ὁ Μητροπολιτικὸς Ναὸς τῶν Μεδιολάνων 44. Ἱπποδρομίαι ἐν Φαλήρῳ 46. Ἡ πόλις Νόρουιτς 47. Ἡ τελετὴ τῆς στέψεως τοῦ Τσάρου 60. Τὸ Κρεμλίνον 64. Ἐρεΐπια τοῦ ἐν Καίρῳ τζαμίου τοῦ Σουλτάνου Ἐλ Χακέμ 74. Ὁ Ἡρώς τοῦ Δερβενακιοῦ 83. Τίγρεις κυνηγοῦσαι πιθήκους 91. Ἡ πόλις Δίνκολν 91. Ὁ ἐν Ῥώμῃ Ναὸς τοῦ Ἀγίου Πέτρου 92. Οἱ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὑπὲρ τῆς Γυμναστικῆς ἐργασθέντες 92. Πολὺς θόρυβος διὰ τὸ τίποτε 112. Οἱ Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας 115. Οἱ Ζουλοὺ 124. Αἱ Ἀθῆναι ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους 143. Ὁ Ἀνδριάς τοῦ Θιέρσου 159. Ἀνέκδοτον τοῦ Σέσιλ 168.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ἡ ἐν Γαλλίᾳ Ἐκκλησία τῶν Φιλοσόφων κατὰ τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα 2. Ἡ παρὰ τῷ ἀγαθῷ Θεῷ Ἑορτὴ 19. Μελέτη Ὀρησκευτικῆ 34. Νεότης καὶ Γῆρας 39. Ἡ παράδοσις περὶ χρίσεως τῶν Ῥώσων Αὐτοκρατόρων 59. Ἰωάννης ὁ Ἀκτῆμων 68. Ἡ ἐν Ναυπάκτῳ Ναυμαχία 71. Φιλολογικὰ ὄνειροπολήματα 82. Αἱ Ἀγαθαὶ διαθέσεις 98. Ἡ σύγχρονος Ἀγγλικὴ φιλολογία καὶ αἱ ποιήσεις τῆς κ. Ἐλίζης Ἐδμόνδος 106. Οἱ Ἀγγλοὶ παρ' ἑαυτοῖς 130. Ἡ τέχνη τοῦ ἐνδύεσθαι 138. Τὸ βλέμμα 139. Ἰβάν Τουργενέφ 154. Ἀσιατικὴ Παλαιογραφία ἤτοι περὶ Ἀραβικῆς ποιήσεως 162. Πῶς φαίνεται ὁ εὐγενὴς 178.

ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

Ἡλεκτρήλατος Μηχανὴ κινουσα ῥαπτικὴν 7. Μηχαναὶ σπορᾶς καὶ θερισμοῦ 109. Τὸ μικρόφωνον 122. Τὸ φωνογράφον 123. Εὐκράτος ὑαλοσκεπὴς φυτοθάλαμος 140. Φρέαρ ἐφ' οὗ στηρίζεται ἀντλία 141. Μεγάλῃ χειροκίνητος καταθρεπτικὴ ἀντλία 141. Τὸ ἤλεκτρικὸν φῶς ἐπὶ τοῦ συρμοῦ τῶν σιδηροδρόμων 171. Ἡ νέα ἀρθευτικὴ μηχανὴ 175.

ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος γελωτοποιοὶ 43. Ἡ τράπεζα παρὰ Ῥωμαίους 62. Παγοδρόμοι - Ἰάπων τοξότης 142. Λάπωνες 159. Τὸ ἔθιμον τῶν δώρων τῆς Πρωτοχρονιάς 165. Αἱ προλήψεις τῶν Ἰαπώνων 174.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΜΟΥΣΙΚΗ ΔΡΑΜΑ

Ὀκταβίου Φεγιέ—Παρισινὴ Μυθιστορία 18. Δύο ἀδιάλλακτοι 30. Ἰδιοτροπία Μουσικοδιδασκάλων 31. Ἑλληνικὸν Θέατρον 78, 93, 126. Βίκτωρος Οὐγγώ—ὁ Βασιλεὺς διασκεδάζει 146. Βίκτωρος Οὐγγώ—Τορκουεμάδας 167. Μελέτη ἐπὶ τοῦ Μάκβεθ τοῦ Σαίξπηρ 177.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Βαθμοὶ φιλοδοξίας 10. Πρέπει νὰ εἶπω ναί; 11. Τὸ πρῶτον ἄρθρον 26. Ἐν μάγον ὄνειρον 54, 66. Μία ἀνεμώνη 86. Πηγκ - Σεῖν 102, 118, 134, 155, 166. Ὁ εὐρὼν τὸν Θεὸν 114. Τὸ σημεῖον τοῦ Ἰούδα 182.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Λέων Γαμβέττα 6. Ἡ χρυσομαλλοῦσα τῶν Σφακιῶν 14. Ἀσματίον 23. Ἡ ἑορτὴ τῶν νεκρῶν 20. Τὸ ἐγκαταλειμμένον 27. Ἀνυπομονησία 34. Ἀποχαιρετισμὸς εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ Ἐμ. Στρατουδάκη 53. Δύο ποιήματα—Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ σοφία. Ἡ ἀπώλεια τοῦ παιδίου 58. Μῦθος—Ὀνος ἀλαζῶν 70. Joint, sonnet 34. Πόθος 86. Τῷ κυρίῳ Α. Β. ἀπαιτοῦνται στίχοι 95. Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου 118. A l' ocean, sonnet 123. Τυφλὸς 128. Ἡ Ἐλπίς 159. Μὲ λέγουν νὰ μὴ ψάλλω 174. Τὸ ναυτόπουλο 175.

ΛΕΥΚΩΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

Ἀληθὴς Φιλοπατρία 7. Πρὸς τὰς μητέρας 15. Ὀρησκία 15. Ἡ Οἰκοδόσποινα 29. Τὸ παιδίον 29. Καρδία 30. Ἰαπωνία—Μεξικὸν 31. Ἡ Γυμναστικὴ 74.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Παρθηναγωγεῖον Χίλλ 75. Σχολαὶ ἰδιωτικά 95. Παιδαγωγεῖο Β. Ν. Βουλγάρως 111. Ἰδιωτικά Ἐκπαιδευτήρια 127.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ταχυδρόμος 8. Δεκαπενθήμερον 8. Ὑπνωτήριο ἐν Παρισίοις 30. Ὁ λόγος τοῦ Γεωαδίου 48. Τὸ Αὐστριακὸν Ἴππικὸν 63. Ἐκθεσις Ἀνθῶν 63. Ἐθνικὸς Σύλλογος 79. Ἐρωτήσεις τοῦ φιλοσόφου Οἰκοδεσπότου 96. Τοῖς ἀπανταχοῦ Ἑλλησιν 98. Ἡ πολιορκία τῆς Saint Luintin 128. Ἐκ τῶν τοῦ Πέρσου ποιητοῦ Σααδῆ 142, 175. Ἐγώισμὸς καλλιτέχνου 144. Βιβλιοπωλεῖον ὁ Κοραῆς 160. Τοῖς συνδρομηταῖς 60, 96, 112, 128, 168, 184.

ΠΟΙΚΙΛΑ

8. Οἱ τρόποι τοῦ γελᾶν, Πόσον διαρκεὶ ἡ ἐγκυμοσύνη τῶν ζώων, Ἀναμνήσεις ἐκ τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων 80, 144, 160, 176, 184.

ΣΚΕΨΕΙΣ

6, 15, 32, 48, 144, 160, 176.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

8, 63, 80, 96, 127, 143, 159, 160, 176, 184.



ΕΙΚΟΝΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑΙ

Λέων Γαμβέττα 1. Ριχάρδος Βάγνερ 16. 'Ο Πρίγκιψ Γορτσάκωφ 17. 'Αλέξ. Κουμουνδούρος 32. Σάρρα Βερνάρ 33. Γουστάβος Φλωμπέρ 48. Νικόλαος Καρλοβίτς Δε Γκιέρς 49. 'Αλέξανδρος Γ'. Αυτόκράτωρ τῆς 'Ρωσσίας 56. Μαρία Θεοδωρόβνα Αυτόκράτειρα τῆς 'Ρωσσίας 57. Δημήτριος Σκαλιστήρης 65. Εὐγένιος Δελακρουά 76. Οὐίλλιαμ Σαϊξσπέρς 77. 'Ο Λόρδος Δουφφερν 65. 'Ο Μουσουργός 'Ρωσίνης 92. Jahn, Spiess, Gutgs Muts 93. Γεώργιος 'Ιακωβάτος 97. Σετιβάγιος ὁ νικηθεὶς Βασιλεὺς τῶν Ζουλοῦ 100. 'Οφφρεμπάχ 108. 'Ιάκωβος Σαμιωτάκης 113. 'Αλφόνσος Βασιλεὺς τῆς 'Ισπανίας, Μαρία Βασίλισσα τῆς 'Ισπανίας 120. Κόμης Σαμβώρ, Κόμης τῶν Παρισίων 121. Αἰμίλιος Ζολά 124. Θεόδωρος Δηλιγιάννης 129. 'Εδγάρ Κινὲ 140. 'Ιβάν Τουργένεφ 145. Βίκτωρ Οδγγώ 148. Δὸν Πέτρος Αυτόκράτωρ τῆς Βρασιλίας 152. Εὐαγγέλιος Ζάππας 156. Ναταλία Βασίλισσα τῆς Σερβίας 157. 'Ιούλιος Γρεβὺ πρόεδρος τῆς Γαλ. Δημοκρατίας 161. 'Ηλίας Τανταλίδης 164. Γεώργιος Γερθίνος 172. 'Ερρίκος Μαρτὲν ὁ κλεινὸς 'Ιστορικὸς τῆς Γαλλίας 180. Κάρολος Βασιλεὺς τῆς 'Ρουμανίας 171. Φραγκίσκος 'Ιωσήφ Α'. Αυτόκράτωρ τῆς Αὐστρουγγαρίας 181.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

'Η 'Αγάπη 9. Πρέπει νὰ εἶπω ναί; 12—13. 'Ελπίς 28. Πίστις 29. 'Ο 'Ανδριὰς τοῦ Κοραῖ 44. 'Ο ὕπνος τοῦ 'Ιταλοῦ ζωγράφου Fra Angelico 72-73. 'Ο Νικηταρῆς φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων 'Αλθανὸν τραυματιᾶν 85. 'Ο Λάβαν ἐρευνητὴν διὰ τοὺς κλαπένας Θεοὺς τοῦ ὑπὸ τοῦ 'Ιακώβ 105. 'Ο 'Αχιλλεὺς σύρων τὸν νεκρὸν τοῦ 'Εκτορος 117. 'Ο 'Ανδριὰς τοῦ Θιέρσου 153. 'Η Μαγδαληνὴ Μετανοοῦσα 165.

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΕΩΝ ΑΠΟΨΕΙΣ

'Ερείπια τοῦ ναοῦ τοῦ 'Ολυμπίου Διὸς 21. 'Η πόλις Νόρουιτς 36. 'Ο Μητροπολιτικὸς ναὸς τῶν Μεδιολάνων 37. Κρεμλίον

διάσημον φρούριον τῆς Μόσχας 52. 'Ο Ναὸς τῆς 'Αναλήψεως 53. Τὸ στέμμα Βλαδιμήρου τοῦ μονομάχου 61. 'Ερείπια τοῦ ἐν Καίρῳ τζαμιῦ τοῦ Σουλτάνου 'Ελ χακὲμ 69. 'Η πόλις Λίνκολν 88. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἐν 'Ρώμῃ ναοῦ τοῦ 'Αγίου Πέτρου 89. Αἱ 'Αθήναι ἐπὶ Περικλέους ἀπὸ Πειραιῶς ὁρώμεναι 136. 'Η 'Ακρόπολις ἐπὶ Περικλέους 137.

ἩΘΗ ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ

'Η ἑορτὴ τῶν Νεκρῶν 20. 'Εαριναὶ 'Ιπποδρομίαι ἐν Φαλήρῳ 40-41. Δαγοβέρ ὁ ἐν τῷ 'Ιπποδρομίῳ νικήσας ἵππος 45. Τὸ μέγα αὐτοκρατορικὸν ὄχημα τῆς τελευτῆς 60. 'Ιωάννης ὁ Βασιλεὺς τῆς 'Αγγλίας ταπεινούμενος ἐνώπιον τοῦ Πανδόλφου ἐπιτρόπου τοῦ Πάπα 68. Τίγρεις κυνηγοῦσαι πιθήκους 84. πολέμιστῆς Ζουλοῦ, κάτοικοι Ζουλοῦ 101. Παγοδρόμοι 132. 'Ιάπων τοξότης 133. Κάτοικοι Λαπωνίας 149.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

'Ηλεκτρήλατος μηχανὴ κινουσα ραπτικὴν μηχανὴν 7. Μηχαναὶ σπορᾶς καὶ θερισμοῦ 109. Μικρόφωνον, Φωνογράφον 125. Εὐκράτος ὑαλοσκεπὴς φυτοθάλαμος 141. 'Αντλία πρὸς καταβροχὴν δένδρων ἀνθῶνων καὶ λ. π. 141. 'Η νέα ἀρδευτικὴ Μηχανὴ 173.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Θέατρον τὸ γυμνάσιον Παρισίνῃ Μυθιστορία, 'Οκτώβιος Φεγιὲ ποιητῆς. Οἱ διδάξαντες 'Ηθοποιοὶ 'Ο κ. Μαρὲ-ἡ κ. Πασκὰ-ἡ δεσποινὶς Μπρεντῶ ὁ κ. Σαιν Ζερμαίν καὶ ἡ Δεσποινὶς Μανιέ, Πράξις πέμπτη, σκηνὴ τελευταία.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ

'Ο θάνατος τοῦ Λέοντος Γαμβέττα 4-5. Πολλὸς θόρυβος διὰ τὸ τίποτε 104. Εἰκὼν ἀγροτικοῦ βίου 116. 'Ανέκδοτον Σέσιλ 168. Τὸ ναυτόπουλο 169.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

ΑΝΤΥΠΑΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ (ἐν 'Οδησσῷ)
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ (ἐν Πειραιεῖ)
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΤΙΜΟΛΕΩΝ
ΑΣΩΠΙΟΣ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ
ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ
ΒΑΛΒΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ.
ΒΕΡΓΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ἐν Κεφαλληνίᾳ)
ΒΙΣΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ (ἐν Γαλαζίῳ)
ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ
ΖΑΔΟΚΩΤΑΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ Γ.
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΤΙΜΟΛΕΩΝ
ΙΑΣΟΝΙΑΔΗΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ (ἐν Κύπρῳ)
ΙΓΓΛΕΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ.
ΚΑΤΑΚΟΥΖΙΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΚΟΚΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΟΚΟΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΛΟΥΖΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΜΑΥΡΙΑΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΜΕΣΟΛΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΜΗΛΙΩΤΗΣ ΛΕΩΝ
ΜΟΣΧΑΚΗΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ
ΝΕΕΤΟΡΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ἐν Τρικκάλοις)
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α.
ΞΕΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ (ἐν 'Αμμοχώστῳ Κύπρου)
ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΑΧΙΛΔΕΥΣ (ἐν Ταϊγανίῳ)
ΠΟΛΕΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΠΟΝΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ
ΡΑΦΤΑΝΗ ΑΓΓΑΪΑ Σ.
ΡΟΝΤΗΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΣΑΡΡΗΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ ΒΑΣΙΛΙΟΣ
ΣΥΝΟΜΙΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΦΕΡΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι.
ΦΡΑΒΑΣΙΑΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΦΡΑΓΚΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. (ἐν Σύρῳ)

Τετυο. Δ. Μ. 1883

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΑΘΗΝΩΝ ΕΞΑΜ. ΦΡ. 3 ΕΤ. 6
ΕΠΑΡΧΙΩΝ » » 4 » 8
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ » » 5 » 10

ΕΤΟΣ Α'

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΕΠΤΑ 70
ΕΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗ . . » 95

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ



ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗ

πλησίον της Μητροπόλεως
Ἄριθ. 26

ΤΕΥΧΟΣ 1

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚ. Γ. ΠΓΓΛΕΣΗΣ

ΑΘΗΝΗΣ, 1883

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ



ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ

(Ἴδε σελ. 6)

Η ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΙΗ' ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ

Σκιαγραφία

ΣΥΝΗΘΩΣ ἡ λέξις αὕτη φιλόσοφος, καί περ τόσῳ θελκτική καὶ εὐήχως, ἐκφοβίζει πῶς τοὺς πεπροικισμένους διὰ λεπτῆς αἰσθήσεως, ἰδίᾳ δὲ τὰς γυναῖκας, αἵτινες ὑποτίθενται τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς εὐαισθησίας. Καὶ ἀληθῶς διεγείρει αὕτη τὴν ἰδέαν ἀνθρώπου ἀφηρημένου, διάγοντος βίον μονήρη καὶ ἀκοινωνήτον, ἐνδιατρίβοντος περὶ πράγματα ἀκατανόητα, ὡς τὰ μεταφυσικὰ ἢ ἀνύπαρκτα, ὡς τὴν λογικὴν, — διότι ἀναντιρρήτως ὅ,τι εἶνε λογικὸν ἐν Πεκίῳ θεωρεῖται ἄλογον ἐν Παρισίοις καὶ τανάπαυιν —, ἀνθρώπου ὀλιγορῶντος τὴν θεραπείαν τοῦ σώματος, ἔχοντος τὴν κόμην αἰεὶ ἐν ἐπαναστάσει, ἀτημελοῦς τὴν ἐνδυμασίαν, ἀγροίκου τὸ ἦθος, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ δυσειδοῦς τὴν ὄψιν ἢ ἀλλοκότου τὴν συμπεριφορὰν, εἶδους τινὸς ῥυπαροῦ Διογένους, σεμνυνομένου ἐπὶ τῷ κυνισμῷ αὐτοῦ, ἰδιοτρόπου, ἢ ἐπιτηδευομένου μισανθρωπιαν* καὶ σύναμα φιλέρωτος Ῥουσσώ, περιφερομένου ἀνά τοὺς Παρισίους ἐν στολῇ Ἀρμενίου,** ἢ διαπληκτιζομένου οἴκοι μετὰ τῆς τρυφερᾶς αὐτοῦ συζύγου Θηρεσίας. Καὶ μὰ τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν φιλόσοφον τῶν φιλοσόφων, φιλοσοφικά τινα πρότυπα, ἐκλείποντα ὅμως καθ' ἑκάστην, ἅπερ οὐκ αἰεὶ τὰς νὰ ἰδῆ εἰσέτι ἐν τῇ κλασικῇ ταύτῃ χώρᾳ τοῦ τρίβωνος, δὲν διαψεύδουσι πολὺ τὴν θελκτικὴν ταύτην εἰκόνα.

Ἄλλὰ πάντῃ ἄλλως εἶχον ἐν Γαλλίᾳ τὰ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν φιλοσόφων κατὰ τὴν ΙΗ' ἐκατονταετηρίδα. Ἦσαν οὗτοι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν πολιτογραφηθεῖσαν ἔκφρασιν, τούτων μάλιστα τίς, ὁ ἔξοχος φυσιοδίφης καὶ λογογράφος Monsieur de Buffon, ἦτο τόσῳ ἀβροδίαιτος, ὥστε δὲν ἠδύνατο, λέγουσι, νὰ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας τὸν κάλαμον, ἀν δὲν ἐφόρει manchettes. Ὁ δ' ἐν Παρισίοις ἐκγαλλισθεὶς Γερμανὸς Φρειδερίκος-Μελχιὼρ δὲ Γρίμμ, μετέπειτα βαρῶνος, — ὁ μέγας τοῦ Βολταίρου θαυμαστῆς καὶ ἐνθερμῆς τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας θιασώτης —, οὐ μόνον ἐκομψεύετο, ἀλλὰ καὶ διώρθου ψιμυθίῳ τὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου παροράματα τῆς φύσεως, καὶ περ φιλόσοφος ὢν. Διὸ καὶ ἐκλήθη ὑπὸ τῶν Παρισίων, ἀείποτε σκωπτικῶν, Τύραννος-ὁ Λευκὸς «Tyran-le-Blanc», ἐξ ὀνόματος ἥρωος γαλλικῶν μυθιστοριῶν τῆς ἱπποτικῆς ἐποχῆς, διὰ τε τὸ ἐπίμονον τῶν ἰδεῶν, τὸ καυστικὸν τοῦ λόγου καὶ τὸ ψιμυθίον δι' οὗ ἐλεύκαινε τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἦτον οὕτως ὁμιλητικὸς, εὐφυῆς καὶ χαριτολόγος, ὥστε κατέρχου διὰ τοῦ αὐτοῦ νομίσματος ν' ἀμείβῃ τοὺς σκόπτοντας αὐτόν***. Γεννηθεὶς ἐν Ῥατισθῶνῃ (1725) ἐξ ἀφανῶν γονέων, λίαν ὅμως τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ ἐπιμεληθέντων, ἔδρεψε συριγμοὺς ἐπὶ τῆς γερμανικῆς σκηνῆς, τὸν τραγικὸν ποιητὴν ἀποπειραθεὶς διὰ τῆς τραγωδίας «Banise», ἣν καὶ ὁ Λέσσιγγ οὐ σμικρὸν ἐπέκρινεν. Ἄλλ' ἡ μεγαλοεργὸς τῶν

* Πλείστα ὅσα περιστατικὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ πολυθρήλητος τοῦ ἀνδρὸς μισανθρωπία ἦτο ἐπιτετηδευμένη, ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλοτε.

** Grimm: Correspondance, tom. I, Pag. 226.

*** Ὁρα «Notice sur le baron de Grimm» ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Α' τόμου τῆς Correspondance καὶ «Biographie Michaud», ἐν ἀριθ. Grimm.

Παρισίων πόλις, ὅπου ὁ Γρίμμ μετέβη ὡς ἀπλοῦς παιδαγωγὸς τῶν τέκνων τοῦ κόμητος Schomberg, ἔμελλε ν' ἀναδείξῃ τὸν πτωχὸν οἰκοδιάσκαλον βαρῶνον καὶ πρεσβευτὴν τοῦ δουκὸς τοῦ Σάξ-Γόθα ἐν τῇ Αὐλῇ τῶν Βερσαλλιωῶν, βραδύτερον δὲ (1795) πληρεξούσιον ὑπουργὸν τῆς Μεγάλῃς Αἰκατερίνης καὶ Παύλου τοῦ Α' ἐν τοῖς Κράτεσι τοῦ κύκλου τῆς Κάτω Σαξωνίας, καὶ δώσῃ αὐτῷ ἦν ἐκτῆσατο περιφημότητα. Ὁ πρὸς τὴν μουσικὴν ἔρωσ, ὃν ὁ Γρίμμ εἶχε κοινὸν μετὰ τοῦ Ῥουσσώ, συνέδεσεν ἐπὶ μικρὸν τοὺς δύο τούτους πάντῃ ἀντιθέτους χαρακτήρας· διὰ δὲ τοῦ ἐκ Γενεύης φιλοσόφου ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Διδερῶ, τοῦ δ' Ἀλαμβέρ, τοῦ βαρῶνου δ' Ὀλβὰχ καὶ ἄλλων οὐχ ἦττον ἐξόχων ἀνδρῶν τὰ σκήπτρα τότε τῆς γαλλικῆς σοφίας κρατούντων. Κατὰ παράδοξον δὲ χαρακτήρων ἀντίθεσιν, ὡς παρατηρεῖ ὁ Sainte Beuve, ὁ μᾶλλον γαλλίζων παρὰ Γερμανοῖς, ὁ Γρίμμ, ἐγένετο ὁ ἐπιστήμιος ἐταῖρος τοῦ μᾶλλον γερμανίζοντος Γάλλου, τοῦ Διδερῶ· σημειωτέον ὅμως ὅτι τὴν φιλίαν αὐτῶν ἐκραταίω ὁ πρὸς τὴν γραφικὴν ἀμφοτέρων ἔρωσ. Μετὰ δὲ τοῦ Διδερῶ ὁ Γρίμμ συνέταξεν ἐπὶ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα ἔτη (1753-1790), χάριν τῆς Δουκίσσης τοῦ Σάξ-Γόθα, ἧς ἐγένετο ὁ ἀνταποκριτῆς ἐν Παρισίοις τὴν περίφημον ἐκείνην Ἀνταπόκρισιν*, ἀκένωτον παντοειδῶν πολυτίμων εἰδήσεων καὶ εὐφυῶν κρίσεων ταμεῖον —, ἣν ἐπέστελλε συγχρόνως ἀλλὰ κρύφα πρὸς ἄλλους ἑπτὰ ἡγεμόνας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ μεγάλη Αἰκατερίνη. Εἶχε δὲ τοσοῦτ' ἐκγαλλισθῆ ἐν τῇ ἀναστροφῇ τῆς παρισίνης κοινωνίας, ὥστε ἔγραφε σχεδὸν ἀπταιστως τὴν γαλλικὴν, πάντοτε ὅμως μετ' ἀττικῆς ἄλατος, αἱ δὲ φιλολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαὶ αὐτοῦ κρίσεις ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀρθαὶ καὶ ἀμερόληπτοι.

Ὁ Βολταῖρος ὁμιλῶν περὶ τοῦ Γρίμμ καὶ τὴν γερμανικὴν αὐτοῦ ἐθνότητά ὑπαινισσόμενος, ἔλεγε: «De quoi s'avise donc ce bohémien d'avoir plus d'esprit que nous?» Καὶ ἀληθῶς δὲν ἦτο παράδοξον, ἀσυγχώρητον, Γερμανὸς νὰ ἐπιδεικνύῃ πνεῦμα ὡς ὁ Γάλλος, ὅτε ὁ Βολταῖρος ἔζη καὶ δὲν εἶχεν εἰσέτι κληροδοτήσει τὴν γαλλικὴν εὐφυίαν σύμπαντι τῷ κόσμῳ;

Αὐτὸς οὗτος ὁ Βολταῖρος δὲν εἶχεν εἶπει περὶ Γερμανοῦ τινος κριτικοῦ: «Εἶνε Γερμανός, τῷ εὐχῶμαι περισσότερον πνεῦμα καὶ ὀλιγώτερα σύμφωνα;» Ἀρχαία δὲ ἡ περὶ αὐταῖας αὐτῶν ἀδικὸς δόξα τῶν Γάλλων. Ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ Δ' ὁ γνωστὸς ὡς συγγραφεὺς καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ καρδινάλιος Δυπερρών (Duperron), λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ Σουαβοῦ Ἰησοῦτου Γέτνερ, ἔλεγεν «ἔχει πνεῦμα πολὺ δι' ἕνα Γερμανόν.» Κατὰ τὸν κλεινὸν δὲ τῆς Γαλλίας αἰῶνα καὶ ἐκατονταετηρίδα πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Βολταίρου ἕτερος Γάλλος, ὁ ἐπὶ εὐφυολογίᾳ περιώνυμος πάτερ Βουοῦρ (Bouhours), περὶ οὗ ἡ κυρία δὲ Σεβινιὲ ἔγραφεν ἐνθουσιωδῶς ὅτι «τὸ πνεῦμα ἐξέρχεται αὐτῷ ἐκ πάντων τῶν πόρων,» ἔθετο ζήτημα ἐν τινι μικρῷ αὐτοῦ πονήματι (Entretien sur le Bel esprit) ἂν Γερμανὸς δύναται νὰ ἔχῃ πνεῦμα. Ἐν ἄλλῳ δὲ τοιοῦτου εἶδους διαλογικῷ συγγραμματίῳ (Entretiens d'Ariste et l'Eu-

* «Correspondance littéraire, philosophique et critique, adressée à un souverain d'Allemagne, par le baron de Grimm et par Diderot.»

gène) ὁ ἕτερος τῶν διαλεγομένων λέγει: « Εἶναι πράγμα μοναδικὸν εὐφυῆς Γερμανὸς ἢ Μοσχολίτης, καὶ ἂν τυχὸν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶν ὡς τὰ πνεύματα ἐκεῖνα, ἅτινα οὐδέποτε ἐμφανίζονται χωρὶς νὰ προξενήσωσιν ἐκπληξιν. » Καὶ ὁ καλὸς Βουοῦρ ἐξακολουθεῖ διατεινόμενος ὅτι τὸ « Bel esprit » καὶ ἡ « Belle science » τῶν Γάλλων δὲν δύνανται νὰ συμβιώσωσι μετὰ τῆς χονδρῆς κράσεως καὶ τῶν πολυσάρκων σωμάτων τῶν λαῶν τῆς Ἄρκτου, καὶ τοὶ ἀναγνωρίζει ὅτι οὐχὶ πάντες οἱ βόρειοι εἰσὶ βêtes. Ἄλλ' ὁ Γερμανὸς νομοδιδάσκαλος I. Φ. Κράμερ (Cramer), μὴ ἀνεχόμενος νὰ κατηγορῶνται οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ ἐπὶ ἀφύια, ἀπέθετο χάριν τῆς ἐθνικῆς τιμῆς τὴν σοβαρὰν τοῦ νομοδιδασκάλου τίθεινον, τὴν ἐλαφρὰν τοῦ Bel esprit πανοπλίαν περιβλήθει. Καὶ δὴ κατήλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα ἀντιτάσσων εἰς τὰ « Entretiens d'Ariste et d'Eugène » τὸ Vindiciæ nominis germanici contra quosdam obtrectatores Gallos. » * Καὶ τοὶ δὲ ἡ ἀπάντησις, ἡ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ ἐν Ὀλλανδίᾳ μετατυπωθεῖσα, εἶναι, λέγουσι, συντεταγμένη μετὰ θερμῆς ἄμα δὲ καὶ χάριτος, δύσκολον ἀποβαίνει νὰ εἴπῃ τις κατὰ πόσον ὑπῆρξαν εὐστοχα τὰ βέλη τῆς φαρέτρας τοῦ νομοδιδασκάλου Bel esprit, καὶ τίνοι ἔμεινεν ἡ δάφνη ἐν τῷ περὶ εὐφυΐας διεθνεῖ τούτῳ ἀγῶνι, μοναδικῶ ἴσως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν γραμμάτων. Ἀναντίρρητον ὅμως ὅτι ἡ τιμὴ τῆς ἐκδικήσεως ἐναπέκειτο τῷ Γρίμμ, κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα, εἶτα δὲ, κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, τῷ ποιητῇ Ἐρρίκῳ Χάινε, ὃν πρώτη ἡ Χρυσασλλὶς ἠτύχησε νὰ καταστήσῃ γνωστὸν τῷ ἀθηναϊκῷ κοινῷ.

Ἄλλ' εἰ μὲν πάντες οἱ Γάλλοι φιλόσοφοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν εἶχον τὸ πνεῦμα τοῦ Γρίμμ, πάντες ὅμως σχεδὸν εἶχον τὸ πνεῦμα ἢ τὴν τύχην νὰ μὴ ζῶσιν ὡς φιλόσοφοι. Ἐξῶν ὡς μεγιστᾶνες, ἀνεστρέφοντο ὡραίαις καὶ ἀριστοκρατικαῖς δεσποίαις, ἔτι κάλλιον διετέλουν ἐν σχέσει πρὸς κραταιοὺς μονάρχας, Αἰκατερίνην τὴν Β', Φρειδερίκον τὸν Μέγαν καὶ ἄλλους μουστραφεῖς τῆς Γερμανίας ἡγεμόνας, ὡς τὴν δούκισσαν τοῦ Σάξ-Γόθα « qui, Dieu merci, ne faisait pas de vers », ὡς ἔλεγεν ὅλως χαρὰ ὁ Βολταῖρος, ὑπαινισσόμενος τὰ ἐν Φραγκφόρτῃ παθήματά του, ἕνεκα τῶν περιφῆμων ἐκείνων τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας ποιήσεων « l'œuvre de poésies de mon gracieux maître », κατὰ τινὰ ἔκφρασιν, καταστάσαν ἱστορικὴν. Ἐκέκτηντο ἀξιώματα, συντάξεις, ἐπιχορηγήσεις, ὡς ὁ Φοντενέλλος, ὁ Γρίμμ, ὁ Διδερώ, ὁ Ἐλθέτιος, ὅστις, πρὶν ἢ γίνῃ φιλόσοφος, κατεῖχεν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη θέσιν γενικοῦ ἐκμισθωτοῦ (fermier général), ἐπιφέρουσαν αὐτῷ ἐτήσιον εἰσόδημα 100,000 σκούδων. Ἐλάμβανον δῶρα καὶ τιμὰς παρὰ τῶν ξένων ἡγεμόνων, ὡς ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Διδερώ παρὰ τῆς Μεγάλῃς Αἰκατερίνης, συγχαρητήρια, ὡς ὁ Μαρμοντέλ παρὰ τῶν Αὐλῶν τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσσίας καὶ τῆς Σουηδίας ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ Βελισαρίου του, οὐτινος τὸ ΙΒ' κεφάλαιον μετέφρασε ῥωσιστὶ αὐτὴ αὐτῇ ἢ Αἰκατερίνῃ, κατὰ τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς εἰς Κοιμαίαν πορείαν, διότι τότε καὶ αὐτοκράτειραι, καὶ βασιλεῖς, καὶ ἡγεμόνες ἐτίμων τὴν διάνοιαν, καθὼ εὐπαίδευτοι καὶ οὔτοι. Εἶχον ἐπαύλεις καὶ ἑκατομμύρια, ὡς ὁ Βολταῖρος, πλούτη, ὡς ὁ βαρῶνος

* Berolini, 1694, in fol, ἐν εἰδει ἐπιστολῆς πρὸς τὸν F. I. Carrou.

δ' Ὀλθάχ καὶ ἄλλοι, εὐγενῆ ὅμως πάντοτε χρῆσιν αὐτῶν ποιοῦμενοι. Ἔθυσον ταῖς Χάρισι τοῦ θεάτρου, ἀλλὰ μετὰ καλλιτέρας τέχνης ἢ ὁ Γρίμμ τῇ ἀναλήτῳ δεσποινίδι Φέλ, ἥτις δειχθεῖσα πρὸς αὐτὸν Λουκρητία, — τίς θά το ἔλεγε; — μικροῦ δεῖν ἐγένετο αὐτῷ αἰτία θανάτου ἐξ ὑπερμέτρου λύπης. Νὰ ζητῇ Φρόνην καὶ νὰ εὕρῃ Λουκρητίαν, σκληρῶς ἀποπέμπουσαν αὐτὸν μόνον καὶ μόνον ἵνα μείνῃ πιστὴ τῷ ἐραστῇ αὐτῆς Cahussac, ἦτο ἀληθῶς φοβερόν. Τοσοῦτῳ δὲ εἶχεν ἐραστῇ τῆς ἀναλήτῳ ἐκείνης Φέλ ὁ αἰσθηματίας Γερμανός, καὶ τοσοῦτῳ ἐθλίβῃ ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ, — καὶ τί δὲν κάμνει ἢ χυλόπητα; — ὥστε ἀσθενήσας ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀναίσθητος ὡς ἐν καταληψία, τῶν νοσηλευόντων αὐτὸν φίλων, ῥουσσῶ καὶ ἀββά Ῥαῦνάλ, ἀπελπιζομένων περὶ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ. * Ἄλλ' ὡς λέγει ἡ δημόδης τῶν Γάλλων σοφία « à quelque chose malheur est bon ». Καὶ ἀληθῶς ἡ mesaventur ἐκείνη, ἡ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὴν ἀδολεσχίαν τῶν ἐν Παρισίοις καὶ Βερσαλλίαις ἀέργων διαθρέψασα, δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναδείξῃ τὸν ἀτυχεῖ ἐραστὴν ἤρωα μυθιστορικόν, καὶ ἡ κωμικοτραγικὴ τῆς Φέλ ἱστορία ἐγένετο αὐτῷ ἡ θερμότερα reclame, ὅπως καταστῇ περιζήτητος ἐν ταῖς μᾶλλον ἀριστοκρατικαῖς αἰθούσαις. Καὶ οὕτω μὲν ὁ Γρίμμ ἄλλοι δὲ τῶν φιλοσόφων ἐθεράπευσον τὸν ἔρωτα ἐν ἀπίστῳ παστάδι, ὡς ὁ Βολταῖρος μετὰ τῆς μαρκησίας τοῦ Σιατελέ, ὅτε τυχὸν δὲν εἶχον πολυθέληττον καὶ ἐνάρετον σύζυγον, ὡς ὁ Ἐλθέτιος, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη . . . Συγκατέκρινον ἐνίοτε μετὰ φιλοσόφου δεσποίνης ἢ δεσποινίδος, ὡς ὁ Δαλαμβέρ μετὰ τῆς δεσποινίδος Δε-λ-Ἐλπινας, ἐγκάρδιος φίλος καὶ προστάτης αὐτῆς γενόμενος, ἢ ὁ Μαρμοντέλ ἐπὶ τινὰ χρόνον μετὰ τῆς δεσποινίδος Κλαιρόν, χάριν ὅμως τῆς τέχνης. Δὲν ἦτο οὗτος δραματικὸς ποιητής, ἐκείνη δὲ τραγωδὸς καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξόχων; Ἔνιοι ἐκαλλιέργουν τὰς καλὰς τέχνας, ὡς ὁ ῥουσσῶ καὶ ὁ Γρίμμ, μελοποιούντες, ἄλλοι δὲ, ὡς ὁ βαρῶνος δ' Ὀλθάχ, ἀπλῶς ἐκτελοῦντες μουσουργήματα ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, καὶ ἄλλοι, ὡς ὁ Διδερώ, περὶ τὴν γραφικὴν ἀσχολούμενοι. Πάντες δὲ ἀνεξαιρέτως ἐτίμων τὸν Λούκουλλον ἐν τῇ ἰδίᾳ ἑκαστός οἰκίᾳ, παρὰ τῷ βαρῶνῳ δ' Ὀλθάχ ἢ ἐν τῷ μεγάρῳ περιωνύμου ἐπὶ καλλονῇ, κοινωνικῇ θέσει ἢ πνεύματι δεσποίνης, φίλης τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν καλῶν δείπων· τριαῦται δὲ ἡ ἀδελφὴ Νεκέρ, ἢ ἀδελφὴ Δε-λ-Ἐλπινας καὶ ἡ μαμὰ Ζοεφφρέν, ὡς ἐκάλει αὐτὰς ἢ τῶν φιλοσόφων Ἐκκλησία διὰ τοῦ προφήτου αὐτῆς Γρίμμ. Ἄλλ' ὁ μέγας τῶν φιλοσόφων ἐστιάτωρ ἦτο ἀναντιρρήτως ὁ βαρῶνος δ' Ὀλθάχ. Διὸ καὶ ὁ εὐθυμὸς καὶ εὐφυῆς ἀββάς Γαλλιάνης, ἐκ τῆς φιλοσοφικῆς ταύτης καὶ οὗτος χορείας, ἐπέστειλέ ποτε αὐτῷ ἐκ Νεαπόλεως: « Ἡ φιλοσοφία, ἥς εἴσθε ὁ πρῶτος οἰκονόμος, τρώγει πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς καλῆς ὀρέξεως. » ** Καὶ ἀληθῶς ἦτο ὁ πρῶτος οἰκονόμος τῆς συμποσιαζούσης φιλοσοφίας, διότι εἰστία αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ του τακτικῶς ἀνά πᾶσαν κυριακὴν ἐπὶ τεσσαράκοντα σχεδὸν ἔτη ἢ δὲ ἱστορία λέγει ὅτι « les convives y firent une excellente chère ».

E. ΛΕΩΠΟΣ

* Rousseau: Les Confessions, liv. VIII.

** Grimm: Correspondance, tom. I, pag. 112.



(* 1882. 6)

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΑΜΒΕΤΤΑ

ΛΕΩΝ ΓΑΜΒΕΤΤΑΣ

Τῆς Ἑλλάδος ἡ Σημαία κυματίζει εἰς τὸν Ῥῆνον,
 Νέοι πένθιμ' εἰς τὸν τάφον τοῦ Γαμβέττα τὴν κρατοῦν.
 Φέρει πένθιμον ταινίαν μὲ τοῦ Γερμανοῦ τὸν κρίνον,
 Τὴν γνωρίζουν καὶ μὲ θάμβος οἱ Λαοὶ τὴν χαιρετοῦν.

Εἰς τὸν μυροβόλον τάφον τοῦ φιλέλληνος Γαμβέττα,
 Ὡ τῆς Ἀμπλιανῆς Σημαία, Σοῦ ἀξίζει νὰ στηθῆς
 Ὅλη φῶς ἀπὸ τὴν λάμπην τῆς Τροϊζήνός Σου, χαιρετά
 Τὸν ποθήσαντα μὲ δάφνην τοῦ Βοσπόρου νὰ στεφθῆς.

Ὅμοιάζει Ἀμαζόνα μὲ τὴν κόμην τῆς λυμένην
 Ἡ Ἑλλὰς εἰς τοῦ Γαλάτου Θρασυβούλου τὴν σποδόν.
 Εὐφημῶ μὲ τὴν Γαλλίαν τὴν Ἑλλάδα ἀδελφωμένην,
 Τὸν Ῥουσσῶ μὲ τὸν Σωκράτη εἰς τῆς δόξης τὴν ὁδόν.

Εἰς τὴν συννεφώδη Λαύραν τόπον κάμετε, Γαλάται!
 Φέρει δάφνην θερισμένην εἰς τοῦ Πέτα τὸν Κρημνόν!
 Νὰ τὴν ἀποθήσῃ ὅπου ὁ Μεσσίας Σας κοιμάται: . . .
 Ἀναμνήσεών τῆς τόσων ἀφιέρωμα σεμνόν.

Μεταξὺ Μεσολογγίου ἢ Ἑλλάς καὶ Παρθενῶνος
 Εἰς τὰ στήθη τῆς ἀκοῖε τοὺς φιλέλληνας παλμοὺς
 Τοῦ Μυθιαὶ καὶ τοῦ Ῥοβέρτου, τοῦ Φαβιέρ καὶ τοῦ Μαιζῶνος,
 Κ' ἐγερετήριόν τῆς ἔχει τοῦ Μινιάκ τοὺς στεναγμοὺς.

Μὰ τῶν Ἀθηνῶν τὸν Βράχον! Μὰ τὴν Νόρμαν καὶ τὸ Πέτα!
 Μὰ τὸ αἶμα τοῦ Διπάρη καὶ τοῦ Κλέβερ τὰς βολὰς!
 Ὡς ἐπὶ εὐαγγελίου εἰς τὰ στήθη τοῦ Γαμβέττα
 Ὅρκον δίδει νὰ λατρεύῃ τὴν Γαλλίαν ἢ Ἑλλάς.

Εἰς αὐτὰ τὰ στήθη ὄρκον δόσατε ὅσοι μισεῖτε
 Τὸν βεβακχουμένον Γῦπα εἰς τὸ αἶμα τῶν λαῶν.
 « Εἰς Ποιμὴν καὶ Μία Ποίμνη! » ἐκφωνήσατε Πολῖται!
 Καὶ τὰ στήθη τοῦ Γαμβέττα προσκυνεῖτε ὡς Ναόν.

Εἰς Αὐτὰ εὐλειουργήθη ἡ πανάρχαντος Ἰδέα,
 Δι' ἣν εἶδομεν θανάτῃ Δημοκράτην τὸν Θεόν.
 Δὲν εἶσ' ὄνομα Γαμβέττα! τῶν Λαῶν εἶσαι σημαία!
 Χαραυγ' ἦτον ὁ σκοπὸς Σου τῶν κατόπιεν Γενεῶν.

Εἰς τὸν ἐκπεσόντα Κόσμον ἰδεῶδες ἦσο σθένος.
 ἦσο Κέρβερος τὰς Πύλας ἀπειλῶν τῶν Δυναστῶν.
 Εἰς τὸ πνεῦμά Σου ὁ Κόσμος συννητήθη ὠρθωμένος,
 Κ' εἶδες γύρω Σου τὰ Ἔθνη λεγεῶνα Πελασστῶν.

Καθ' ἃς ὥρας σχεδιάζει ὁ Βισμάρκ μίαν Βαστίλλην
 Τὴν Γῆν πᾶσαν καὶ δεσμώτας ἀνυπόμους τοὺς Λαοὺς,
 Ὀλυμπιακὴν ὁ Κόσμος τὸν Γαμβέτταν βλέπει στήλην
 Εἰς ἀμόρφους μετὰ κρότου καταπίπτουσαν σωρούς.

Ὡ! τῆς Δεσποτείας Τέρας, μὴ χαιρεκακῆς ἀκόμα.
 Γλαυξ ποτὲ δὲν θὰ θρηνησῇ ἐπὶ τῶν σωρῶν αὐτῶν.
 Ἐπ' αὐτῶν θὰ μελωδῆσῃ τοῦ Ῥογιέ-Δελλιλ τὸ στόμα
 Καὶ θὰ ὀρθωθοῦν Γαμβέττα ἔθνεργεταί ἑκατόν.

Χαῖρε, Σὺ τοῦ παγκοσμίου Δημοκρατισμοῦ Ἠγέτα!
 Χαῖρε! ὁ τὴν Οἰκουμένην Λαὸν ἕνα ἐμπνευσθεῖς!
 Ὡς τὸ Πνεῦμα καὶ ὁ λόγος εἶσ' αἰώνιος, Γαμβέττα!
 Ὡς ἐδῶ κι' εἰς τὴν Γενεὴν τῶν Ἀγγέλων θὰ στεφθῆς!

Π. Σ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΑΜΒΕΤΤΑ

Ὁ Γαμβέττας ἐγεννήθη τῇ 3 Ἀπριλίου 1838 ἐν Cahors καὶ ἀπέθανε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1882 ἐν Ville d'Avray 5 λεπτὰ πρὸ τοῦ μεσονυκτίου ἄνευ προφανοῦς οδύνης. Παρὰ τὴν νεκρικὴν αὐτοῦ κλίνην ἴσταντο οἱ ἱατροὶ Θόμσων καὶ Σάνδρικ. Παρὰ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὄρθιος ὁ κ. Ἰούλιος Φερρὺ ἐφαίνετο βεθυθισμένος εἰς βαθεῖαν θλίψιν. Ὁ ἰχνογράφος κ. Μεγέρ ἐχάρασσε σχεδιάσμα τῶν χαρακτηριστῶν τοῦ νεκροῦ, πλησίον τοῦ δὲ πλῆθος ἀνθρώπων μετ' ἀνεκφράστου λύπης παρηκολούθουν τὸν χροστέρα τοῦ ἰχνογράφου. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Γαμβέττα οὐδόλως ἐφαίνετο ἀλλοιωθεῖσα· μόνη ἡ γενεὶς αὐτοῦ ἐφαίνετο παραδόξως λευκανθεῖσα ἐντὸς μηνός. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἀσκεπής, βεθυθισμένη ἐντὸς προσκεφαλαίου, κλίνουσα πρὸς τ' ἀριστερά. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἡμιάνοικτοι, ἡ ὄψις πελιδινή, τὸ δὲ σῶμα ὀλοσχερῶς κεκαλυμμένον ὑπὸ ἐριούχου καὶ πρὸς τοὺς πόδας σωρὸς ἀνθῶν φυσικῶν. Ἐνώπιον τῆς μεγάλης συμφορᾶς, ἥτις ἐπληξέ τὴν Γαλλίαν, ἐνώπιον τοῦ ἐπιφανοῦς δημοκρατοῦ ὄλοι ἴσταντο σιωπηλοί, ὄλοι ἀκίνητοι. Ἡ καρδιά τοῦ Γαμβέττα ζυγισθεῖσα εὐρέθη ἔχουσα βάρους 400 γραμμαρίων, ὁ δὲ ἐγκέφαλος αὐτοῦ ἔφθανε μόνον τὰ 1,100. Ἡ δαπάνη τῆς κηδείας του ἦτις ἐστοίχισεν 20,000 φράγκων, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Κράτους, διήρκεσε δὲ ἡ συνοδία 4 ὥρας! Ἡ περιουσία ἦν καταλείπει ἐξ 1,500,000 φράγκων προέρχεται ἐκ τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὰς ἐφημερίδας μεγάλην καὶ μικρὰν « Γαλλικὴν Δημοκρατίαν ».

Ἡ Γαλλία ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γαμβέττα ἀπώλεσε τὸν μέγαν Ἐργάτην τῆς, τὸν πατριώτην τοῦ 1870 τὸν σώσαντα τὴν τιμὴν τῆς Γαλλίας, καὶ τὸν εὐγλωττον ἀγορητὴν ὑπὲρ τῆς ἀμνηστίας. Ὁ Γαμβέττας ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τῆς Δημοκρατίας, ἣν τοσοῦτον ἠγάπησε καὶ μετὰ τοσαύτης οδύνης ὑπὲρ ἠρέτησεν.

Ὁ Γαμβέττας ἀπέθανε καὶ μετ' αὐτὸν ὁ στρατηγὸς Σανζύ· ὁ εἷς ἦτο ἡ ψυχὴ τῆς Δημοκρατίας, ὁ ἕτερος ὁ βραχίων.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ

Ὁ Θεὸς εἶνε ἡ ὑψίστη καὶ ἀναμφισβήτητος ἐν τῷ κόσμῳ ἀλήθεια· διότι δύναται τις νὰ νοήσῃ Θεὸν ἄνευ κόσμου, ἀλλ' ἀδύνατον νὰ νοήσῃ κόσμον ἄνευ Θεοῦ.

Ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ εἶνε ἔμφυτος ἐν ἡμῖν. Ἡ ἱστορία κατ' ἐξοχὴν μαρτυρεῖ τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Ὁ Θεός, δοὺς εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν λόγον, ἀνέδειξεν αὐτὸν ἀνώτερον τῶν πλείστων δημιουργημάτων· ἀλλ' ἀνέδειξεν αὐτὸν ἀνώτερον πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων, καταστήσας ἰκανὸν νὰ ὑψοῖ τὸν νοῦν αὐτοῦ μέχρι τοῦ Θεοῦ. Διὰ τῆς ἰδιότητος ταύτης ὁ ἄνθρωπος ὑψοῦται ὑπεράνω τῆς ὕλης καὶ ἀναδείκνυται ἡ κορωνὴ τῆς δημιουργίας.

Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν εἶναι τὸ εὐγενέστατον τοῦ ἀνθρώπου πλεονέκτημα· εἶναι ἡ ἀρχὴ παντὸς ἀγαθοῦ, κανονίζει τὸν βίον καὶ ὀδηγεῖ εἰς πᾶσαν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν.

Γ. Ν. ΜΟΞΑΚΗΣ
 ὑφηγητής

ΛΕΥΚΩΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

ΑΛΗΘΗΣ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ

Ἡ φιλοπατρία ὡς πᾶσα ἀρετὴ θέλει ἔργα· λόγοι μόνον πομπώδεις καὶ κενοὶ προοίδουσι τὸν ἀγύρτην, τὸν ὑποκριτὴν, τὸν ἐπιτιθεῖον, τὸν κερδοσκοποῦντα ἐπὶ τῶν εὐπίστων διὰ τῶν ὥραιων λέξεων.

Εὐτυχῶς δὲ οἱ ἐργάται τῆς ἀρετῆς δὲν εἶνε τόσον σπάνιοι, ὅσον συνήθως νομίζομεν· πρέπει ὅμως νὰ ζητῶμεν αὐτοὺς ἀκριβῶς ἐκεῖ, ὅπου δὲν περιμπομποῦσιν αἱ ὥραιαι λέξεις.

Μοὶ εἶχεν ἀνατεθῆ κατὰ τὸ ἔτος 1877 ν' ἀποστειλῶ εἰς τὴν τότε γενναίως ἀγωνιζομένην Κρήτην ἑθελοντὰς ἐκ Στεννημάχου τῆς Θράκης· διότι ἡ γνησία ἐκεῖνη ἑλληνικὴ φωλεά, καὶ περ εἰς τὰς ἐσχατίας τῶν ἑλληνίδων χωρῶν κειμένη, ἐν οὐδενὶ τῶν ἐθνικῶν ἀγῶνων ὑστέρησε τοῦ ἄλλου ἑλληνικοῦ.

Ἀπετάθην πρὸς τὸν φίλον μου Ν., εἰς ὃν ἀνεκοίνωσα τὸ μυστικὸν καὶ παρεκάλεσα αὐτὸν νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τινων ἄλλων. Ὁ Ν. μοὶ εἶπεν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλει μοὶ φέρει ὀριστικὴν ἀπάντησιν. Τῷ ὄντι τὴν τρίτην ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὸν οἶκόν μου καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δέκα εἶνε ἔτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν, μετὰ τινος δὲ ἡμέρας καὶ ἄλλοι θ' ἀκολουθήσωσιν αὐτοὺς, ἀφοῦ διευθετήσωσι τὰς μικρὰς ὑποθέσεις των.

Τότε εἶπον εἰς τὸν Ν. νὰ ὑπολογίσῃ ὡς τί ποσὸν χρημάτων χρειάζονται μέχρι Σύρου· διότι εἶχον ἐντολὴν νὰ χορηγήσω αὐτοῖς τὰ ὁδοπορικὰ ἔξοδα.

Ἄλλ' ὁ Ν. μοὶ ἀπεκρίθη· «ἀνάγκη χρημάτων δὲν ἔχομεν· μέχρι Καβάλλας θὰ πορευθῶμεν πεζῇ, ὅσον δὲ διὰ τὸν ναῦλον καὶ ἄλλα μικρὰ ἔξοδα τὰ οἰκονομήσαμεν».

— Πῶς τὰ οἰκονομήσατε, ἀδελφέ; ἠρώησα.

— Ἄφες, τί σοι μέλει; Ἔχομεν τὰ ἀναγκαῖα χρῆματα· τὰ ἐθνικὰ χρήματα δὲν πρέπει νὰ ἐξοδεύωμεν εὐκόλα εὐκόλα.

— Θέλω νὰ μάθω, πῶς τὰ οἰκονομήσατε, ἐπανέλαβον.

— Ἀφοῦ θέλεις, μάθε, ἂν καὶ ἦγε ἐντροπὴ νὰ τὸ λέγω. «Ἐπώλησα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς μου τὸ ἀναλογοῦν μοι μερῖδιον τῆς πατρικῆς οἰκίας καὶ ἔλαβον τὰ χρήματα. Αὐτὰ τὰ χρήματα μᾶς ἀρκοῦσι, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Σύρον».

Ἐνηγκαλίστην μὲ δάκρυα τὸν φίλον μου, καὶ ἀπεχαιρέτισθην.

Οἱ Στεννημαχιῶται ἠγωνίσθησαν καὶ τότε γενναίως, παραμεινάντες ἐν Κρήτῃ κατ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἠρίστευσαν, μάλιστα δὲ ὁ Ν. καὶ ὁ πολυπαθὴς μονόχειρ Κ'.

Ὁ Ν., οὗ ὁ βίος εἶνε ἀληθῆς Ὀδύσσεια, ὑπηρετεῖ σήμερον στρατιωτικῶς τὴν ἄχρουν! Ῥωμυλίαν, μόνος αὐτός, δυστυχῶς, ἑλλην ἀξιωματικὸς ἐν τῷ στρατῷ τῆς Ῥωμυλίας.

Πόσον διάφορον ὠνευρέομεθα τὴν θέσιν τῆς πατρίδος μας!

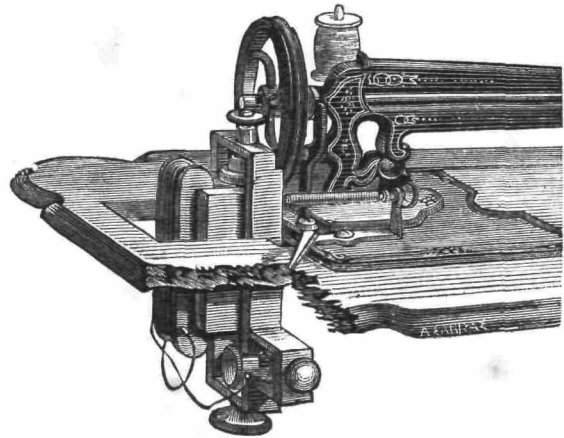
Β. ΣΚΟΡΔΑΛΗΣ
καθηγητῆς

ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

ΗΛΕΚΤΡΗΛΑΤΟΣ ΜΗΧΑΝΗ

Κινοῦσα ῥαπτική μηχανή

Μία τῶν πολλῶν ἐφαρμογῶν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ τυγχάνει καὶ ἡ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς κίνησιν μικρῶν μηχανημάτων, τὰ ὁποῖα, ὡς ἡ ῥαπτικὴ μηχανή, ἀπαιτοῦσι μικρὰν κινουσαν δύναμιν. Τὸ μέσον δὲ τοῦτο παρέχει εὐχερῶς ὁ ἠλεκτρισμὸς, τὸν ὁποῖον μετ' εὐκολίας δυνάμεθα νὰ παρασκευάσωμεν δι' ἠλεκτρικῆς στήλης ἐξ ὀλίγων μόνον στοιχείων συγκεκμημένης.



Ἡ παρακειμένη εἰκὼν παριστᾷ τοιαύτην ἠλεκτρήλατον μηχανήν, ἣν ἐπενόησεν ὁ Trouvé, ἥτις δύναται νὰ προσαρτηθῇ εὐχερῶς εἰς πᾶσαν ῥαπτικὴν μηχανήν, καὶ νὰ μεταδίδῃ αὐτῇ κίνησιν κατὰ βούλησιν τοῦ ἐργαζομένου.

Ἐν μικρῷ ἠλεκτρομαγνήτῃ ὑπάρχει δευτερος, ὅστις κινεῖται περιστροφικῶς μετὰ μεγάλης ταχύτητος, ὅταν δι' αὐτοῦ διέλθῃ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶς παρέχει ἠλεκτρικὴ στήλη ὑγροδύτης, ἐξ ἧς μόνον στοιχείων συγκεκμημένη.

Ὁ ἄξων τοῦ περιστρεφόμενου ἠλεκτρομαγνήτου φέρει δακτύλιον ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεως, ὅστις πιεζόμενος δι' ἐλατηρίου ἐπὶ τοῦ μικροῦ τροχοῦ, ὃν πᾶσαι αἱ ῥαπτικαὶ μηχαναὶ φέρουσι, θέτει αὐτὸν εἰς κίνησιν.

Διὰ μικροῦ μοχλοῦ δυνάμεθα νὰ σταματήσωμεν ἀμέσως τὴν μηχανήν, τὴν δὲ ταχύτεραν ἢ βραδυτέραν αὐτῆς κίνησιν κανονίζομεν εὐχερῶς πιέζοντες μᾶλλον ἢ ἥττον διὰ τοῦ ποδός, ἠλεκτρικὴν τροχοπέδην.

Ὁμοία μηχανὴ εἶνε καὶ ἡ τοῦ Griscom, ἥτις ἔχουσα μῆκος δέκα ὑφεκατομέτρων καὶ βάρους μιᾶς ὀκάς, κινεῖται δι' ὑγροδύτου στήλης. Ἡ στήλη αὕτη ἐξαντλεῖται μετὰ ἐργασίαν παράγουσαν ῥαφὴν μήκους χιλίων περίπου μέτρων, δύναται δὲ καὶ αὐτὴ νὰ λειτουργήσῃ διὰ νέου ὑγροῦ, ὅπερ ἀπαιτεῖ δαπάνην 4 ἕως 5 δραχμῶν.

Τ. Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
καθηγητῆς τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Δύο χωρικοί είχαν μεταξύ των δίκην ἕνεκα ὀλίγου ὕδατος, ὃ ἕκαστος διεξεδίκει.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου καλέσας αὐτοὺς τοῖς εἶπεν :

— Πῶς δύνασθε νὰ φιλονεικῆτε διὰ τόσον ὀλίγον ὕδωρ;

— Ἄ, κύριε πρόεδρε, εἶπεν εἰς μάρτυς, μὴ ἀπορεῖτε διὰ τὴν φιλονεικίαν των, οἷοι ἀμφοτέροι εἶναι γαλακτοπῶλοι.

* *

Φιλόμουσος κύριος παρήγγειλεν ἡμέραν τινα εἰς ζωγράφον εἰκόνα, ἐν ἣ ἤθελε νὰ ὑπάρχῃ καὶ μικρὰ ἐκκλησία. Ὁ ζωγράφος ὅστις δὲν ἐπετηδεύετο εἰς τὰ πρόσωπα, ἐπρόσεξε νὰ μὴ θέσῃ οὐδέν.

Ὁ παραγγείλας, πρὸς ὃν μετὰ τινος ἡμέρας παρουσιάσθη ἡ εἰκὼν, ἔμεινε καθ' ὅλα εὐχαριστημένος, ἔκ τε τῆς ζωηρότητος τῶν χρωμάτων καὶ τῆς ἀκριβείας τῆς τέχνης, ἀλλὰ μὴ βλέπων πρόσωπα :

— Κύριε ζωγράφε, λέγει, ἐλησμονήσατε νὰ θέσητε πρόσωπα ἐν τῇ εἰκόνι σας.

— Κύριε, τῷ ἀπεκρίθη οὗτος, δεικνύων τὴν ἐκκλησίαν, ἤδη εὐρίσκονται εἰς τὴν λειτουργίαν.

— Ποῦν καλὰ, ἐπανέλαθε τότε ὁ κύριος, καὶ ἐγὼ θὰ ἀγοράσω τὴν εἰκόνα σας ἅμα ἐξέλθωσιν.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Μεγαλοπρεπὲς μνημόσυνον ἐτελέσθη τῇ 22 Ἰανουαρίου ἐν Παρισίοις ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ Λουδοβίκου XVI.

* *

Ὁ βαρῶνος Guerrier de Dumast, ἀνταποκριτὴς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Στανισλάου, ἀρχαῖος πρόεδρος τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμερικανῶν καὶ ἐπίτιμον μέλος πολλῶν σοφῶν ἑταιριῶν, ἀπεβίωσε τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἐν ἡλικίᾳ 87 ἐτῶν.

* *

Ὁ Φλοτόου, ὁ ἀτυχῆς μουσουργὸς τοῦ Στραδέλλα, ἀπέθανεν ἐν Δαρμστὰτῃ τῆς Γερμανίας τυφλός. Ἐν τῶν ὠραιότερων μουσουργημάτων του, ἡ Μάρθα, ἐδιδάχθη πολλάκις καὶ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῶν ἡμετέρων θεάτρων.

* *

Ἡ κηδεῖα τοῦ ἐξόχου καλλιτέχνητος Γουστάθου Δορὲ ἐγένετο μεγαλοπρεπεστάτη. Μεταξὺ τῶν πολλῶν στεφάνων διεκρίνοντο ὁ τῆς συντάξεως τῆς ἐφημερίδος Γ' Estampe καὶ ὁ τοῦ Συλλόγου τῶν Ὁραίων Τεχνῶν. Λόγοι ἐπιτάφιοι ἐξεφωνήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἄλ. Δουμᾶ καὶ τοῦ κ. Dalloz.

* *

Ὁ Clesinger, γλύπτης διάσημος γεννηθεὶς ἐν Besançon ἐν ἔτει 1814, ἀπέθανε καθ' ἣν στιγμὴν ἐπέχειρξάζετο τοὺς ἀνδριάντας τῶν Marceau, Hoche, Kleber καὶ Carnot τῇ αἰτήσει τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ὅπως τοποθετηθῶσιν ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ.

ΒΙΒΛΙΑ

Ἔχομεν ὑπ' ὄψει τόμον κομψόν, ἄρτι ἐκ τῶν πισστηρίων τοῦ τυπογραφείου τοῦ κ. Γ. Σταυριανοῦ « ὁ Ἀσμοδαῖος » ἐξελθόντα καὶ φέροντα τὴν ἐπιγραφὴν ἸΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΕΜΗ ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Ὁ νεαρὸς ποιητὴς, γνωστὸς καὶ ἐκ προηγουμένων δημοσιεύσεων ποιημάτων του, χαρακτηριζομένων ὑπὸ περιπαθείας καὶ ἀφελείας οὐκ ὀλίγης, τὸ πρῶτον ἤδη ἐκδίδει ἐν ἰδίῳ τεύχει συλλογὴν ποιήσεων, αἵτινες πιστοποιοῦσιν, ὅτι ὁ συγγραφεὺς δὲν στερεῖται ποιᾶς τινος γνησίας ποιητικῆς εὐφυΐας, ἔμφορεῖται δὲ ὑπὸ θερμοῦ πλέον ἢ ὅσον, ἴσως, φρονεῖ ἔρωτος πρὸς τὴν ποίησιν. Οὐδὲ φρονοῦμεν, ὅτι διαψεύδει πως ἡμᾶς τοιαῦτα λέγοντας, ὁ λακωνικώτατος καὶ ἐπίχαρις ἐκ τεσσάρων στίχων πρόλογος τοῦ ποιητοῦ, κηρύττοντος :

Ἄν γράφω τραγουδάκια καὶ ἐγὼ,

Ἄν σᾶς χαρίζω στίχους πέντε - δέκα,

Τὴν ποίησι μόνονα κυνηγῶ

Γιὰ ἐρωμένην, ὄχι γιὰ γυναῖκα.

Διότι, νομίζομεν, εἶνε ζήτημα ἂν ἀγαπᾷ τις τὴν σύζυγον μᾶλλον τῆς ἐρωμένης.

Ὁ ἐκδοθεὶς τόμος περιλαμβάνει 118 σελίδας, εἶνε δ' ἐκτετυπωμένος μετὰ φιλοκάλου τέχνης, καὶ πωλεῖται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς « Διαπλάσεως τῶν Παίδων » ἀντὶ 2 φράγκων.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Ἐν τῷ χωρίῳ Σπάτα τοῦ δήμου Κρωπίας, τρεῖς περίπου ὥρας ἀπέχοντι τῶν Ἀθηνῶν, ἀνευρέθη καθ' αὐτάς, μετενεχθὲν ἐνταῦθα, ἀρχαῖον ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον, ἔκτυπον. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο, ὅπερ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς τέχνης δὲν φαίνεται κακῆμενον πολλὴν σπουδαιότητα, παριστᾷ γυναῖκα νέαν, μεγέθους φυσικοῦ, καθημένην, ἀπέναντι δ' αὐτῆς κόρην ὀρθίαν κρατούσαν, πιθανῶς, πυξίδα. Ἐπὶ τῆς ἐπικεφαλίδος τοῦ ἀναγλύφου φέρεται ἡ ἐπιγραφή: ΚΑΛΛΙΣΤΩ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥΣ ΚΟΝΘΑΝΘΕΝ.

* *

Ἦρξαντο ἐπ' ἐσχάτων διδόμεναι παραστάσεις ἑλληνικῶν δραμάτων ἐν τῷ χειμερινῷ θεάτρῳ ὑπὸ θιάσου ἄρτι καταρτισθέντος, ἀπαρτιζομένου δὲ ὑπὸ πολλῶν διακρινομένων ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἠθοποιοῖς.

* *

Ἐν τινι τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου « Παρνασσῶ », ὁ κ. Ἄλ. Μελετόπουλος, μετὰ θερμοῦ ζήλου ἐργαζόμενος πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας τέχνης, ὠμίλησε περὶ τοῦ ἐσχάτως ἐν τῇ θαλάσῃ παρὰ τὴν Δῆλον ἀνευρεθέντος χαλκίνου ἀρχαίου ἀγάλματος ἵππου, οὗ ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν εὐρίσκειται ἐν τῇ συλλογῇ του, καὶ ὃν προθύμως προσφέρει ἄρκει ἡ Κυβέρνησις, πειθομένη ἐν τέλει εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ κ. Μελετοπούλου, νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκ τοῦ τόπου τῆς εὐρέσεως μεταφορὰν ὀλοκλήρου τοῦ ἵππου εἰς τὸ Μουσεῖον.

ΠΙΣΤΙΣ—ΕΛΠΙΣ—ΑΓΑΠΗ

Μεγαλοπρεπείς ἀρεταὶ τῆς Προσευχῆς,
Τρεῖς σάφρονες ἀδελφαὶ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ θρόνου
τοῦ φωτός.

MILLEVOYE

Μεταξὺ τῶν ἀναριθμητῶν ἐορτῶν τοῦ ἀτελευτήτου χριστιανικοῦ ἐορτολογίου, ἀπαντᾷ καὶ μία σεμνὴ καὶ χριστιανικωτάτη, ἀληθῶς, ἡμέρα καθ' ἣν τελοῦσι τὴν ἑαυτῶν ἐπετηρίδα τρεῖς ἅγιαι καὶ φιλόανθρωποι ἀδελφαί, ἐκπροσωποῦσαι αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς πᾶσαν τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὸ πνεῦμα — ἡ Πίστις, ἡ Ἐλπίς καὶ ἡ Ἀγάπη. Ἡ ἡμέρα, ἣν ἀναφέρομεν, εἶνε ἡ 17 Σεπτεμβρίου. Οὐδεὶς ποτε, ἐκτὸς φερωνύμου τινὸς κυρίας, ἐώρτασε τὴν φιλοσοφικὴν ταύτην ἐορτήν, ἥτις περικλείει τόσην ποίησιν ἅμα καὶ ἀλήθειαν· οὐδεὶς ποτε ἐμερίμνησε νὰ μάθῃ, ὅτι παρὰ τὸν ἅγιον Ὀνούφριον τὸν δυσειδῆ καὶ δὲν εἰξεύρω ποῖαν μεγαλόσχημον βικινὴν ἁγίαν, ἀφιερῶ ὁ χριστιανικὸς κόσμος καὶ μίαν ἡμέραν εἰς τῆς Πίστεως, τῆς Ἐλπίδος καὶ τῆς Ἀγάπης τὴν λατρείαν!

Καὶ ὅμως εἶνε αἱ ἡγαπημέραι τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀδελφαί, ἡ Ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἀπέπνεον πάντα τὰ χρυσᾶ αὐτοῦ ῥήματα καὶ ἦν ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ, προσφέρων ἑαυτὸν θυσίαν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, ἐκκληροδότησεν εἰς



Η ΑΓΑΠΗ

(Ἰδε σελ. 9).

αὐτὴν ὡς τελευταίαν διαθήκην· ἡ Πίστις εἰς ἓνα Θεόν, καὶ ἡ Ἐλπίς, ἄνευ τῆς ὁποίας ἤθελεν εἶναι ἡ ζωὴ τὸ σπαρακτικώτερον τοῦ τεταλαιπωρημένου ἀνθρώπου μαρτύριον!

Ἡ τρισυπόστατος αὕτη ἰδέα, ἡ ἐκπροσωποῦσα πᾶσαν τὴν θεωρίαν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὁποῖον ἐφαντάσθη ὁ Χριστός, πρὶν ἢ τὸν ἀσχημίσωσιν αἱ μετὰ ταῦτα ἐξ ἀμαθείας προλήψεις, ἡ ὑψηλὴ αὕτη ἰδέα ἐνέπνευσε τὸν καλλιτέχνην Χριστιανόν, ὅστις ἔλαβε τὴν σμίλην καὶ ἀκολουθῶν τὰς εὐγενεῖς του ἐμπνεύσεις ἐνεφύσησεν εἰς τὸ μάρμαρον τὰς φιλανθρώπους ἐκείνας εἰκόνας.

Ὁ καλλιτέχνης οὗτος εἶνε ὁ Eugène Guillaume.

Ἡ Ἀγάπη του, τῆς ὁποίας πιστὸν ἀποτύπωμα δημοσιεύει σήμερον τὸ Ἀττικὸν Μουσεῖον, περισυνάγει τὰ ἄπορα καὶ ἄστεγα καὶ γυμνητεύοντα τοῦ κόσμου πλάσματα, παρέχουσα εἰς τὸ ἐν τὸ γάλα τῆς, περισφιγγουσα τὸ ἄλλο διὰ τῆς φιλοστόργου χειρὸς τῆς καὶ ἐφορῶσα διὰ φιλανθρώπου βλέμματος τὸ τρίτον, τὸ ὁποῖον παρ' αὐτῇ εὔρε προστασίαν καὶ ἄσυλον. Εἶνε

εικών συμπαθῆς, σπανίως, κακῇ μοίρᾳ, ἀπαντῶσα ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ, ἀλλ' εὐφραίνουσα ἀληθῶς τὴν ψυχὴν καὶ προκαλοῦσα τὰς εὐλογίας ὅπου ἀπαντᾷ. Θαυμάσατε τὴν ἱλαρῶς εὐτυχῆ ἔκφρασιν τῆς σεμνῆς Ἀγάπης, καὶ συγκοινωνήσατε τῆς εὐγνώμονος χαρᾶς τῶν μικρῶν ἀγγέλων, οἵτινες εὐλογοῦσι τὸν Θεόν, ὅστις τὴν διεκλήρυξε, καὶ διὰ τῆς ὁποίας μόνῃς ἠθέλησε νὰ συγκρατήσῃ ἐν τῇ ζωῇ τὰ ἴδια ἑαυτοῦ πλάσματα.

Εἶνε ἡ εἰκὼν, τῆς ὁποίας τὰ φιλήματα ἐθέρμαναν τὴν παραπαίουσαν παιδικὴν ζωὴν σας, τῆς ὁποίας τὸ πῦρ ἐξωγρόνησε τὴν νεότητά σας, καὶ ἦεις, καὶ ὅταν παρέλθῃτε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, θὰ διατηρῆ ἐπὶ μακρὸν συμπαθῶς τὴν ἀνάμνησίν σας.

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

ΒΑΘΜΟΙ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΣ

Πολλάκις, εἰς τὰς ὥρας καθ' ἃς κ' ἐγὼ φιλοσοφῶ, συνέκρινα τὰς παντοίας φιλοδοξίας τῶν πάσης τάξεως ἀνθρώπων, οἵτινες τυγχάνουσι διαβαίνοντες. Ὀδοιπορῶν λοιπὸν ἐσχάτως ἀπὸ Παρισίων εἰς Ἄθρον, εὐρέθην εἰς τὸ αὐτὸ ὄχημα μετὰ τινος ἀνδρός, ὅστις ἀφοῦ παντοίως τρόποις προσεπάθησεν ἐπὶ ματαίῳ νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν μου, τέλος μοὶ ἀπηύθυνε τὸν λόγον.

— Δὲν μὲ γνωρίζεις, φίλτατε Δουμᾶ;

Ἦτένισα πρὸς αὐτόν, καί, μετὰ τινος στιγμᾶς σιωπῆς, σείσας τὴν κεφαλὴν ἀρνητικῶς, — Ὅχι, τὸν εἶπον, μὲ συγχωρεῖς.

— Καὶ ὅμως εἶμαι ἐκ τῶν καλῶν φίλων σου.

— Τότε λοιπὸν εἶμαι ἀσύγνωστος· ἀλλ' ἔχω τόσους καλοὺς φίλους, ὥστε...

— Εἶμαι ὁ Βίκτωρ Λ...

— Ἄ! τῷόντι. Χαίρω πολὺ διὰ τὴν συνάντησίν· ἤκουσα ὅτι ἐπλούτησες, καὶ μάλιστα ἐπαινεῖσαι πολὺ διὰ τὴν ἱκανότητά σου...

— Τὸ ἀληθές εἶνε, ἀπεκρίθη ὁ παλαιός μου φίλος, ὅτι τὴν ἐπέτυχα ἀρκετὰ καλά.

— Μ' εἶπαν ὅτι ἐκέρδησες περὶ τὰ ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἑκατομμύρια φράγκων.

— Σχεδόν· ναί.

— Συγχαίρω.

— Καὶ τώρα ὑπάγω εἰς τὸ Ἄθρον δι' ὑπόθεσιν, ἐξ ἧς ἐλπίζω νὰ κάμω ὀλοστρόγγυλον τὸ ποσόν.

— Πῶς! ἐννέα ἑκατομμύρια;

— Δέκα.

— Ἄλλ' ἂν δὲν μὲ πλανᾷ ἡ μνήμη, ἓνα καιρόν, φίλε μου, ἡ φιλοδοξία σου δὲν προέβαινε εἰς τοσοῦτον· ἤνυχσο μόνον νὰ εἶχες κτημά τι ἀγροτικόν, ἀποφέρον σοι πρόσοδόν τινα ἐκ πέντε ἢ ἐξ χιλιάδων φράγκων...

— Ἐχεις δίκαιον... Νέος, εἶνε τις τόσον μωρός!

— Τούναντίον, φεῦ! ἐγὼ νομίζω μάλιστα ὅτι νέος τις ὢν ἔχει πνεῦμα.

— Ἐνθυμεῖσαι τὸ λεγόμενον, ὅτι καθόσον τρώγει τις ἀνοίγεται ἡ ὄρεξις;

— Ναί, καί, ὡς φαίνεται, κατέστης ἀπληστος φαγᾶς.

Τί νὰ γίνῃ! τὴν σήμερον ὅτε ὅλοι εἶνε πλούσιοι, πρέπει νὰ εἶνε τις ἑκατομμυριούχος διὰ νὰ σημαίῃ τι.

— Κακὰ εἶνε τὰ ψεύματα· ἀπεῖχα τοῦ νὰ ἦμαι ὅ,τι εἶμαι.

— Λανθάνεσθε, ἦσο πολὺ καλὸς νέος.

— Καὶ εἶμαι πάντοτε ὁ αὐτός.

— Πιστεύω· ἀλλὰ παρῆλθε τόσος καιρὸς ἀπότου δὲν σὲ εἶδα!

— Ἐάν ποτε νομίσης ὅτι δύναμαι κατὰ τι νὰ σὲ γίνω χρήσιμος... εἶνε περιττὸν νὰ σὲ εἰπῶ...

— Ἀπόκτησε, ἀπόκτησε τὰ δέκα σου ἑκατομμύρια, καὶ βλέπομεν.

— Ὡ! ἐντὸς ἐξ μηνῶν σ' ἐγγυῶμαι νὰ τὰ ἔχω.

— Εὐχόμεαι.

Ἀφικόμην εἰς Ἄθρον σκοπὸν ἔχων νὰ διατρίψω αὐτόθι δύο ἢ τρεῖς μῆνας. Εὐρὸν λοιπὸν κατάλυμά τι ἰδιαίτερον καὶ μίαν γραῖαν θεράπαιναν.* Ἀλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας ἦλθε καὶ ἡ ἀνεψιά μου μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς, εἰς ἣν οἱ ἱατροὶ διώρισαν τὰ θαλάσσια λουτρά, καὶ οὕτως ἐγὼ ἀπηλλάγην ὅλης τῆς οἰκιακῆς φροντίδος.

Ἡ γραῖα θεράπεινα ἀνεχώρει τὸ ἑσπέρας, καὶ ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Μίαν πρωΐαν, βλέπω ἂντ' αὐτῆς εἰσερχομένην νεάνιδά τινα ὠραίαν καὶ εὐρωστον. Ἡ γραῖα ἠσθένησε, καὶ μᾶς ἔστειλε τὴν νεάν ταύτην, Φραγκίσκαν ὀνομαζομένην, ἵνα μὴ μείνωμεν ἄνευ ὑπηρεσίας κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν· τὴν ἐπιούσαν ὅμως ἀνέρωσε, καὶ πλέον δὲν εἶδομεν τὴν Φραγκίσκαν, ἂν καὶ θὰ προτιμῶμεν αὐτὴν ἀντὶ τῆς γραίας, διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ προσώπου τῆς, τοὺς λευκοτάτους ὀδόντας τῆς καὶ τοὺς μέλανας ὠραίους ὀφθαλμούς.

Ἄς εἶνε. —

Τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν, ἡ ἀνεψιά μου μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς εἶχον ἐξέλθει, ἐγὼ δ' εὐρίσκωμην εἰς τὴν οἰκίαν μόνος, καὶ εἰργαζόμεν· ἔγραφον κατὰ τὸ σύνθητες. Ἐκεῖ, βλέπω εἰσερχομένην τὴν Φραγκίσκαν. Ἦτο στολισμένη, ἐφόρει τὰ κυριακά τῆς· ἦλθε διὰ νὰ ἴδῃ τὴν μικρὰν μου ἀνεψίαν, καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ δι' ἓν ἀποφόριον, τὸ ὁποῖον τὴν εἶχε στείλει.

Συμμερίζομαι τὸ φρόνημα τῶν λεγόντων, ὅτι οἱ μαργαρίται εὐρίσκονται παντοῦ, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ περισαρῶματα.

Τὴν εἶπα νὰ καθήσῃ, καὶ ἤρχισα νὰ τὴν ἐρωτῶ· νὰ ἴδω τίνος εἶδους πέτρα ἦτο· ἀδάμας ἢ ἀπλοῦν χαλίκιον ἢ ἀνθραξ μελάς;

Ἡ Φραγκίσκα ἦτο θυγάτηρ ἀλιέως τινὸς τοῦ Ἄθρου τετρακίς τῆς ἐβδομάδος ἐκθέτοντος τὴν ζωὴν του εἰς τοὺς κινδύνους τοῦ ὠκεανοῦ, ἵνα κερδήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἀσθενήσασα δὲ πρὸ τριῶν ἐτῶν ὑπὸ χολέρας, εἶχε κομισθῆ εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἐκεῖ τὴν ἐνοσήλευσαν μετὰ στοργῆς πολλῆς δύο καλογραῖται, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπεισαν ἀφοῦ ἀνέρωσε νὰ λάβῃ τὸ σχῆμά των. Ἀφοῦ ὅμως ἡ μήτηρ τῆς τὴν εἶπεν

ὅτι θὰ ἀπέθνησκειν ἐκ τοῦ χωρισμοῦ της, ἡ κόρη, ἀμφιταλαντευθεῖσα μεταξὺ τοῦ Θεοῦ, ὡς τῇ ἔλεγον αἱ καλογραῖαι, καὶ τῆς μητρὸς της, ἔκλινε πρὸς τὴν μητέρα της.

Ἐπηγγέλλετο δὲ τώρα ἡ Φραγκίσκα τὴν σιδηρώτριαν, ἥτοι ἐσιδέρωνε τὰ ξένα ὀθόνια μετὰ τὴν πλύσιν.

Ἔλεγε αὐτὰ καλά, εἶπον ἀφοῦ τὴν ἤκουσα μέχρι τέλους ταῦτα διηγουμένην· ἐλπίζω δὲ τώρα ὅτι εἴμεθα καὶ φρόνιμοι.

Ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς. — Τίποτε κάνένα φίλον; ἠρώτησα τὴν πτωχὴν κόρην.

— ὦ, ὄχι! μοὶ ἀπεκρίθη.

— Κάνένα, κάνένα;...

Ἡ Φραγκίσκα ἠρυθρίασε.

— Κάνένα, κάνένα;... ἐπανέλαθον.

— Ναί, ἀπεκρίθη γενομένη καταπάρφυρος, ἀλλ' ὄχι διὰ κακόν.

— Διότι σὲ ἀγαπᾷ ἴσως;

— Ἄν δὲν μὲ ἠγάπα, δὲν θὰ ἤθελε νὰ μὲ νυμφευθῇ.

— ὦ, λοιπὸν νυμφεύεσθε;

— Ὅχι ἀκόμη, διότι ὅσα κερδίζει δὲν εἶνε ἀρκετά.

— Τί ἐπάγγελμα ἔχει;

— Εἶνε σχοινᾶς.

— Καὶ πόσα κερδίζει;

— Δύο ἡμισυ φράγκα, τὴν μίαν ἡμέραν μὲ τὴν ἄλλην.

— Σὺ δὲ πόσα;

— Ἐν καὶ ἡμισυ.

— Δύο ἡμισυ καὶ ἓν καὶ ἡμισυ κάμνουν τέσσαρα.

Ἐγὼ στοχάζομαι ὅτι δύνασθε μὲ τόσα νὰ ζήσετε.

— Ναί, ἂν εἴχαμεν τὸ νοικοκυριό μας.

— Καὶ πόσα θὰ σᾶς ἐχρειάζοντο διὰ τὸ νοικοκυριό σας;

— Πολλά, κατὰ δυστυχίαν.

— Ἄλλ' ἔως πόσα, τέλος πάντων;

— Ἐκατὸν φράγκα τοῦλάχιστον θὰ μᾶς ἐχρειάζοντο!..

Ἐπάρχουσι λοιπὸν ἄνθρωποι εἰς τοὺς ὁποίους χρειάζονται δέκα ἑκατομμύρια, ὅπως ἡ φιλοδοξία των εὐχαριστηθῇ, καὶ ἄνθρωποι οὗς εἰς θὰ ἤρκουν καὶ ἑκατὸν φράγκα! Πτωχὴ Φραγκίσκα! Ὅτε τὴν ἤκουσα εἰπούσαν, « Ἐκατὸν φράγκα τοῦλάχιστον θὰ μᾶς ἐχρειάζοντο », μ' ἤλθον δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ἐνῶ ὅταν ὁ συνοδοιπὸρος μου ἐκεῖνος εἶχεν εἰπεῖ, ὅτι τὸν « ἐχρειάζοντο δέκα ἑκατομμύρια » ἠσθάνθην ἐν τῇ καρδίᾳ ὡς τινα πρὸς αὐτὸν βδελυγμίαν. Πόθεν ἄρα γε αὕτη τῶν αἰσθημάτων ἡ διαφορά;

Ἄγνων ἂν ὁ συνοδοιπὸρος μου ἀποκτήσῃ τὰ δέκα ἑκατομμύρια πρὸ τῆς ἐπανόδου του εἰς Παρίσιους· γινώσκω δὲ μόνον ὅτι ἡ Φραγκίσκα, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐκ τοῦ Ἄθρου, θὰ ἔχη τὰ φράγκα της τὰ ἑκατόν.

(μετάφρασις I. Σκυλίση).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΟΥΜΑΣ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΠΩ ΝΑΙ;

Ἡ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν παρατίθεμεν, συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν ὠραιότερων τῆς τελευταίας ἐν Παρίσιους καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως.

Ἐν τῇ ἐπινοίᾳ της ἡ εἰκὼν αὕτη ἔχει πολὺ τὸ εὐφυὲς καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τῇ ἐκτελέσει. Τρόντι ἐν τῇ μορφῇ τῆς κόρης, ἥτις, μόνη τὴν νύκτα πρὸ τῆς λαμπάδος, ἀναδιφᾷ τὰς γενομένας πρὸς τοὺς γονεῖς της προτάσεις, ἐμφαίνεται ἡ ἀπορία καὶ τὸ ἀναποφάσιστον, νομίζει τις ὅτι καὶ ἀκούει ἀπὸ τῶν χειλέων της τὴν φράσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν πολλαὶ πρὸ αὐτῆς ἐψιθύρισαν καὶ τὴν ὁποίαν ἐκάστη κόρη ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει ἀναγκάζεται νὰ ἐπαναλάβῃ πρέπει ἄρα γε νὰ εἴπω ναί;

Καὶ ἂν το εἶπῃ, τίς τῇ ἐγγυᾶται ὅτι θὰ εἶνε εὐτυχῆς;

Καὶ ὅμως ὀφείλει νὰ ἐκλέξῃ. Καὶ ἡ μήτηρ ἥτις ἐν τῇ στοργῇ της ἐνεπιστεύθη τὸ ἀπόρρητον εἰς τὴν κόρην της, ὑπεσχέθη νὰ ἀποδεχθῇ καὶ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς της.

Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν οἱ σύζυγοι ἤριζον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ὁ πατὴρ φιλάργυρος καὶ τῶν παλαιῶν ἰδεῶν θερμὸς ὑπέρμαχος, ὅστις μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ ἐώρταζε τὴν τεσσαρακονταετηρίδα του, ἄνευ τινὸς δισταγμοῦ ἐξελέξατο τὸν ἔμπορον ἡ μήτηρ ἐδείκνυεν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν πρὸς τὸν ἰατρόν. Καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα διεπληκτικίζοντο, ἐν ᾧ οἱ προτεινόμενοι περιέμενον τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως. Ὁ τρίτος-νεανίας ἀριστεύσας ἐν τῇ σχολῇ τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ τιμηθεὶς ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἐκθέσει τοῦ 1878 - δὲν εἶχεν οὔτε οἰκογενειακὸν ὄνομα ἔνδοξον, οὔτε πλοῦτη, καὶ διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ οὔτε ἠθέλησε νὰ σκεφθῇ περὶ αὐτοῦ, ἡ δὲ μήτηρ ἀδιαφόρως ἤκουε τὰς προτάσεις του.

Ἄλλ' ὅμως ἡ Βέρθα εἶχε συναντήσῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Κομῆσεως πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν τὸν Γουσταῦν, ἤκουσε τὸ ὄνομά του προφερόμενον μετὰ τινος θαυμασμοῦ, εἶδε τὴν βραβευθεῖσαν εἰκόνα του ἀνηρτημένην ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκείνῃ αἰθούσῃ καὶ θαυμάζουσα καὶ αὕτη τὸ καλλιτέχνημα πολλάκις ἐστράφη πρὸς τὸν καλλιτέχνην, οὔτινος ἡ ἀνέφελος καὶ γλυκεῖα μορφή ἐξεκόνιζε τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς. Καὶ ἤδη ὑπὲρ ποτε ἀναπαρίστα ζωηροτέραν ἐν τῇ φαντασίᾳ της τὴν μορφήν τοῦ Γουσταίου...; Ἐὰν εἶπῃ τὸ ναί, δὲν κινδυνεύει νὰ προσῶσθι ἀπόρρητόν τι αἰσθημα τῆς καρδίας της, ἄνευ ἐλπίδος, τότε δὲ ὁ πατὴρ της θὰ σπεύσῃ νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τὸν ἔμπορον τὴν χειρὰ της;

Οὕτως ἐσκέπτετο περίλυπος ἡ Βέρθα καὶ ἐπρόφερε πάλιν τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου, ὅτε ἡ μήτηρ ἐξαίφνης εἰσελθοῦσα ὑπέκλεψε τὸ μυστικὸν της.

— Ἐστο - εἶπεν - οὕτω κἂν δὲν φαίνομαι ἠττωμένη· οὔτε ὁ ἰατρός, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ ἔμπορος! Ὀφείλων νὰ γνωρίσω πρότερον τὸν ἰατρόν εἰς τὴν κόρην μου, ν' ἀνταλλάξωσι τὰς ἰδέας των νὰ γεννηθῇ αὐτομάτως ἐν τῇ καρδίᾳ των τὸ αἰσθημα τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ τοὺς ἐπιβάλωμεν διὰ τοῦ γάμου.

Μετὰ δέκα καὶ πέντε ἡμέρας οἱ δύο σύζυγοι προσεκάλουν τοὺς οἰκείους εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀγίας Κλοτίλδης, ὅπου ἐτελοῦντο οἱ γάμοι τῆς Βέρθας μετὰ τοῦ διαστήμου ζωγράφου Γουσταίου Ἀμεδαίου II..



ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΠΩ ΝΑΙ;

(156 σελ. 11)

Η ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟΥΣΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ

Μιά λύρα παίζει 'ς τῶν Σφακιῶν τὴν παινεμένη χώρα·
δὲν εἶνε λύρα γιὰ χορὸ μὴδὲ γιὰ πανηγῦρι,
μόν κάθε δοξαριὰ θάρρεῖς ἀπ' τὴν καρδιὰ πῶς βγαίνει,
ἀπ' τὴν ψυχὴ ποῦ πλήγωσε πόνος πολὺ μεγάλος.
Κι' ὁ νεῖός ποῦ παίζει, κύττα τον! ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά του,
βουλιάξανε τὰ μάτια του, καὶ λὲς πῶς εἶνε γέρος,
γέρος ποῦ χρόνια ἑκατὸ δὲ γέλασε μιὰ μέρα.
"Ἐρχονται γύρω του πολλοὶ καὶ θέλουνε νὰκούσουν
ποιὰ εἶν' αἰτία ποῦθαψε τὰ ροῦχὰ του 'ς τὰ μαῦρα·
κ' ἔτσι ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ, νὰ λέη,
κ' ἐτρέχανε τὰ μάτια του σὰν βρούσι, σὰν ποτάμι.
« Ἀνάθεμά τὴν τὴν στιγμὴ κι' ἀνάθεμα τὴν ὥρα
ποῦ ἡ Χρυσὴ βουλήθηκε νὰ πάη 'ς τὸ πηγάδι!
τὴν ὠρμηγεύ' ἡ μάνα της, λόγια καλὰ τῆς λέει.
« Χρυσὴ μου, κι' ἂν βουλήθηκες νὰ πάης 'ς τὸ πηγάδι,
νὰ μὴν προσμένῃς τὴν αὐγὴ, ὁ ἥλιος μὴ σὲ πάρη·
γιατὶ περνοδιαβαίνουνε βοσκοί, στρατιῶταις Φράγκοι,
καὶ βλέπουν τὰ ξανθὰ μαλλιά 'ς τῆς πλάταις σου ῥιγμένα,
κ' ἔχουν πολλοὶ μάτι κακό, κακὸ ποῦ ξεριζώνει,
τὸ δέντρ' ἀπὸ τὴ ρίζα του καὶ πνίγει τὸ καράβι,
καράβι ποῦ 'ς τὴ θάλασσα τρέχει πανιὰ γεμᾶτα ». —
"Ἐστ' ἔλεγεν ἡ μάνα της· μάκεῖνη ἀργοκοιμήθη,
γιατ' εἶδεν ὄνειρο κακὸ 'ς τὸν ὕπνο ποῦ κοιμῶταν,
εἶδε πῶς τὸ κεφάλι της καμμιὰ δὲν εἶχε τρίχα,
μόνο μὲ στάχτη τρίβανε πολλὴ τὸ πρόσωπό της.
Φωνάζ' ἡ μάνα της· « Χρυσὴ, σήκω, παιδί μου, σήκω·
ἀπάνω 'ς τὸ βουνὸ κοντὰ εἶνε νάνεθ' ὁ ἥλιος·
νὰ! τὰ πουλάκια κελαιίδου, ἀναγαλλιᾶζ' ἡ μέρα
κι' αὐγερινὸς εἰς τὸ βουνὸ τὴ δύσι του πᾶ ναῦρη ». —
« ὦχου! γλυκεῖα μαννούλά μου, κακὸ 'ταν τ' ὄνειρό μου » —
« Ἄμε, παιδί μου, πήγαινε, μὴ στέκης καὶ προσμένῃς,
γιατὶ 'πανε τὴν κυριακὴ θὰ κάμουν τὴ χαρὰ σου·
καὶ πρέπει νᾶν τὰ ροῦχὰ σου ὡς τότ' ἔτοιμασμένα ».
Ἄνόρεκτα σηκώνεται ἡ λιγερὴ πρὶν φέξη,
ὄλαις ξυπᾷ τῆς δούλαις της, τὴ βάγια της ῥμηγεύει,
κι' ἀρχίζει τὰ ξανθὰ μαλλιά νὰ κἀνη δύο πλεξούδαις,
ποῦ ἀπ' αὐταῖς ἐλάμπανε οἱ τοῖχοι τοῦ σπιτιοῦ της.
Κορώνη 'ς τὸ κεφάλι της μαλαμματένια βάζει,
γιὰ νὰ βαστιοῦνται πειὸ καλὰ ἢ 'λόχρυσαις πλεξούδαις,
καὶ γύρω 'ς τὸ κεφάλι της τὸ πλουμιστὸ μαντήλι.
Ποκάμισο μεταξωτὸ στολίζει τὸ κορμί της·
τὸ κοντογοῦνί της φορεῖ χρυσογαῖτανᾶτο,
ποῦ τρεῖς μαστόροι 'ς τὰ Χανιά τὸ φθειάνανε δύο μῆνες,
κι' ὀμπρὸς τὰ στήθη της κρατεῖ μὲ τρόπο, μὲ σεμνότη·
ὡσὰν αὐτὸ ἄλλη καμιὰ δὲν εἶχε κεντημένο.
"Ὑστερα σφίγγει τὴ λιγνὴ μέση μὲ τὸ ζωνάρι,
ποῦ τὰργυρᾶ κρατούσανε ὀμπρὸς θηλυκωτήρια.
'Σ τὰ πόδια βάνει τὰ σερετὰ καλίκια μὲ τῆς κάλτσαις,
καὶ σκουλαρίκια λάμπουνε χρυσᾶ 'ς τὰ δύο αὐτιά της.
Τὸ ἴδιο μορφοντύθηκα ἡ βάγια καὶ ἡ δούλαις·
Σηκώνουν τὰ πανέρια τους 'κεῖ ποῦχανε τὰ ροῦχα

* Ἐξ ἀνεκδότου ἐπικοῦ ποιήματος· ἕσμα 4.

(μὲ τέχνη ἀπὸ μυρτόκλαδα ἦταν αὐτὰ πλεγμένα),
καὶ ξεκινᾷν σιγὰ σιγὰ νὰ πᾶνε 'ς τὸ πηγάδι
Βλέπουνε τὸν αὐγερινὸ ποῦ παίζει μὲ τὴν πουλία,
κι' ἀκοῦν τὸν κελαιίδισμὸ ποῦ κἀνουν τὰ πουλάκια,
καὶ κἀνουν ὄρεξι μαζί μ' αὐτὰ νὰ τραγουδήσουν.
Τῆς στρατάς τὸ τραγοῦδι λέν, τὰντρός ποῦ τράντα χρόνους
'ς τὰ ξένα λείπει κ' ὕστερα ἔρχεται 'ς τὴν καλὴ του,
καὶ τῆς ζητεῖ νερὸ νὰ πιῇ ἀπ' τὰργυρὸ σικλί της·
κι' αὐτὴ δὲν τὸν ἐγνώρισε, μὰ πονηρὸς ἐκεῖνος
τῆς εἶπε πῶς ἀπόθανεν ὁ ἄντρας ὁ καλὸς της,
ὕστερα πειὸ πολλὴ χαρὰ, σὰ γνωριστοῦν, νὰ πάρη.
Τέτοιο τραγοῦδι σιγανὰ ἐκεῖ ποῦ πᾶνε λένε,
σὰν μιὰ μικρὴ μελαχροινὴ, νόστιμη σμικτοφρούδα,
βλέπει νὰ πέφτουν 'ς τῆς Χρυσῆς τῆς πλάταις ἢ πλεξούδαις,
ποῦ σὰν αὐταῖς ἄλλη καμμιὰ δὲν εἶχε εἰς τὴ Κρήτη,
κ' εὐθὺς ἀποθαμμάστηκε τῆς βάσκανε καὶ λέει·
« Γιὰ δὲς πλεξούδαις καὶ μαλλιά ὅπου ποτὲ δὲν εἶδα!
ἔχομε' ἀλήθεια μακρὰ εἰς τὴ Σφακιά, μὰ τέτοια
δὲν τὸ πιστεῦ' ἄλλη καμμιὰ εἰς τὰ βουνὰ μας νᾶχη ».
"Ἐτσι ἀποθαμμάστηκε ἐκεῖν' ἡ σμικτοφρούδα,
κ' ἐκόλλησε τὸ μάτι της 'ς τῆς κόρης τὸ κεφάλι·
κ' ὕστερα πάλι τράβηξε βοσκῶντας τὸ κοπάδι,
ὅπου 'βόσκε, γιατί τανε φτωγὴ Σφακιανοπούλα.
Ἀνάθεμα τὸ λόγ' αὐτό, ἀνάθεμα τὴν ὥρα
ποῦ τέτοιο συναπάντημα τοὺς εὔρηκε 'ς στρατά!
Ὡς τόσο φτάσαν· συλλογὴ δὲν ἔχουνε καμμιὰ,
μόν βγάνουνε σιγὰ σιγὰ τὰ ροῦχ' ἀπ' τὰ πανέρια·
καὶ τότες τὰ κεντήματα νάδῃς καὶ πλουμιὰ τους,
ὅπου'χαν τὰ μεταξωτὰ ποκάμισα κ' ἡ μπόλιας!
λέεις πῶς εἶνε παστρικά, δὲν εἶνε φορεμένα,
μονάχα θέλουν μυρωδιὰ τοῦ θυμαριοῦ νὰ πάρουν
ποῦ γύρω γύρω 'ς τὰ ψηλὰ βουνὰ μοσχομυρίζει.
Σέρνουν νερὸ καὶ βάνουνε 'ς τῆς μαρμαρέναις γούρναις
κι' ἀρχίζουνε γοργὰ γοργὰ νὰ πλένουν, νὰ λευκαίνουν,
μὲ τοὺς κοπάνους, νὰ χτυποῦν, 'ς τὰ χέρια νὰ τὰ τρίβουν.
Τὰ μάγουλά της ἄστραψαν 'πὸ ῥοδοκοκκινάδα,
κι' ἐπέφταν ἀπ' τὸ μέτωπο μικρὰ μαργαριτάρια.
Ἄλάφρωσι πῶς παίρνουνε σὰν τραγουδοῦν θαρροῦνε,
κι' ἀρχίζουνε γλυκὸ σκοπὸ ὄλαις μαζί νὰ λένε.
Τὰ σπήλια γύρ' ἀντιλαλοῦν, οἱ λόγγοι, τὰ ποτάμια,
καὶ ζήλεια τῆς Νεραΐδες πιάνει ποῦ νὰ λουστοῦνε
πρῶτ' πρῶτ' σηκώνονται 'ς τοὺς ποταμούς κ' ἐκείναις·
τᾶνθη, χωρὶς νὰ φαίνωνται, μάζωνουν 'ς τὰ λιθάδια,
στεφάνια κἀνουνε μ' αὐτὰ, στολίζουν τὰ μαλλιά τους,
ποῦ πέφτουν ὡς τὰ πόδια τους ἀπὸ τῆς ἄσπραις πλάταις·
κι' ἀρχίζουν νὰ χορεύουνε 'ς τῆς ἀκροποταμίτσαις.
Καὶ μιὰ μεγάλη, μιὰ ψηλὴ Νεραΐδα σιμώνει
εἰς τὸ πηγάδι καὶ θεωρεῖ νὰ πλύνουν νὰ λευκαίνουν·
Βλέπει τῆς κόρης τὴ θεωριὰ ποῦ ῥοδοκοκκινίζει
καὶ τὰ μαλλιά της ποῦτανε ὡσὰν καὶ τὰ δικά της.
Στέκει κι' ἀποθαυμάζεται, χίλιας φουραῖς μετράει·
ἀπ' τὰ δικά της ταῦρηκε πειὸ μακρὰ λιγάκι·
κι' ἀπ' τὴν ντροπὴ της ἔφυγε, 'ς τῆς ἐρημιαῖς πηγαίνει·
κ' ἐκεῖ τὴν τρώει συλλογὴ, τὴν τρώει τὸ σκουληκι,

για ναύρη τρόπον να χαθοῦν τέτοια μαλλιά π' τόν κόσμο.

"Ωχου! γιατί δὲν τάκοβες μονάχη σου, κερά μου, ἐκεῖνα τὰ χρυσὰ μαλλιά, μονό 'γειναν αἰτία κ' ἔγεινε τέτοιος χαλασμός, ἐμπήκες μέσ' 'ς τὸ μνήμα;

A. ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
γυμνασιάρχης

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Μητέρες, διδάσκετε τὸ κοράσιον ὑμῶν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν ὑπακοήν καὶ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐκτρέφετε αὐτὸ ἐν νοησιᾷ καὶ παιδείᾳ Κυρίου. Τί ἄλλο ἀσφαλέστερον, ἢ τὸ νὰ ἠξεύρητε, ὅτι ἡ θυγάτηρ ὑμῶν οὐδέποτε θέλει πράξει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχετε ἐμποδίσει εἰς αὐτήν; Τί ἄλλο σωτηριωδέστερον, ἢ νὰ μὴ κρύπτῃ εἰς ὑμᾶς ὅ,τι σκέπτεται καὶ ὅ,τι μέλλει νὰ πράξῃ; Ἐὰν παρασκευάσητε, ὦ μητέρες, τὸ κοράσιον ὑμῶν οὕτω, θὰ δυνηθῆτε μετ' ὀλίγον, ὅταν ὁ καιρὸς ἔλθῃ, νὰ ἐργασθῆτε μετὰ γαλήνης καὶ ἡσυχίας εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ μόρφωσιν αὐτοῦ. Ἡ βᾶσις ὅταν ἦγε στερεὰ καὶ ἡ οἰκία κτισθῇ ἐπὶ πέτρας, οὐδεὶς φόβος οὔτε κίνδυνος ἐξ ἀνέμων ἰσχυρῶν καὶ βροχῶν βραγδαίων. Ἄλλ' ὅταν ἡ θυγάτηρ ἡμῶν στερῆται τῶν δύο τούτων ἀρετῶν τῆς ὑπακοῆς καὶ ἀληθείας, τότε τὸ μέλλον αὐτῆς εἶνε ἀμφίβολον. Τὸ τοιοῦτον κοράσιον ὁμοιάζει πρὸς οἰκίαν, ἧς τὰ τείχη εἶνε ἐσχιμμένα καὶ διερραγῶτα, καὶ πλήρη συντριμμάτων καὶ ἐρείπίων. Τότε, ὦ γονεῖς, ἐθεμελιώσατε ἐπὶ τῆς ἄμμου.

M. ΒΡΑΓΓΑΝΟΣ
Διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ἡ συνεχῆς καὶ ἀκραιφνὴς σχέσις ἡμῶν πρὸς τὸ ἄπειρον, πρὸς τὸν Θεόν, ἡ ἐκδηλουμένη ὡς ἀ γ ά π η , π ί σ τ ι ς , γ ν ῶ σ ι ς , ἐ λ π ί ς , καὶ ὕ π α ρ ξ ι ς ἐ ν Θεῷ καλεῖται θρησκεία, ἧτις ἄλλαις λέξεσιν εἶνε ἐξάρτησις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, τοῦ ζῶντος καὶ προσωπικοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θρησκεία πρὸς τὸν ὅλον ἔσω ἀνθρωπὸν κατὰ τὴν Γραφήν, ἢ κατὰ Πλάτωνα τὸν ἔνδον ἀνθρωπὸν σχέσιν ἔχει, δὲν ἀναφέρεται μόνον πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ψυχικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἐμπεφυτευμένη οὔσα ἐν τῷ βᾶθει τῆς καρδίας, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς ψυχῆς πεμένει τὰς ρίζας αὐτῆς ἔχουσα, διὰ μὲν τοῦ νοῦς γινώσκεται καὶ γίνεται σαφῆς καὶ βεβαία γνῶσις, διὰ δὲ τῆς συνειδήσεως ἐκδηλουμένη ὡς ἱερὰ ἐπιθυμία γίνεται θέλησις ἀγία καὶ βίος ἐν Θεῷ. Ὁ ἐν τῷ Θεῷ ἑαυτὸν αἰσθανόμενος ἀνθρωπὸς, συλλογισζόμενος ὡς λογικός, γινώσκει τὸν Θεόν, ὁ δὲ ἠθικός ἀνθρωπὸς, ὁ τὰ πάντα ποιῶν ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν ζῆ βίον θρησκευτικὸν ἐν τῇ σχετικῇ ἐπιγῆς τελειότητι αὐτοῦ.

Ἡ θρησκεία εἶνε ἡ τροφή τῆς ψυχῆς, ὁ ἀμετάβλητος κανὼν τῆς βουλήσεως ἡμῶν, ἡ κορωνὶς τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμα τῇ δημιουργίᾳ τούτου εὐθὺς καὶ ἡ θρησκεία, ἡ ἐξάρτησις αὐτοῦ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἐξεδηλώθη, διότι ἔμφυτος αὐτῇ τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. Ὁ ἀνθρωπὸς φύσει

θρησκευτικός. Οὐδενὶ λογιζομένῳ, αἰσθανομένῳ καὶ ὀμιλοῦντι εἶνε ἄγνωστος ἡ φωνὴ αὐτῆς. Ἐφ' ὅσον ζῆ καὶ ὑπάρχει τὸ ἀνθρώπινον γένος, θὰ ὑπάρχει καὶ ἡ θρησκεία· διότι τοῦ ἀνθρώπου τὸ πνεῦμα, ἀποκείμενον ἐκ τῆς πρὸς τὰ κάτω, τὴν ὕλην, τὸ φθαρτὸν, κλίσεως κατευθύνεται πλειστάκις πρὸς τὰ ἄνω, ζητεῖ τὴν μετὰ τοῦ ἀπείρου συγκοινωνίαν, τίθησιν ἑαυτὸ ὑπὲρ πᾶν ὄρατὸν καὶ πρόσκαιρον.

I. E. ΜΕΣΟΛΑΡΑΣ
ὕφηγητής

ΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΣΑΝΖΥ

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἦγέ τις στρατιωτῆς διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν πατρίδα του καὶ τὴν τιμὴν του.

Τὸ καθήκον εἶνε εὐκόλον ὅταν ἦγε ὠρισμένον καὶ ὅταν δὲν διαμφισθῆται.

Οὐδέποτε εἰς τὸν στρατὸν ἡ ἐλευθερία πρέπει νὰ μεταβάλληται εἰς ἀπειθειαν, ἢ ἀδελφότης εἰς λήθην τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ὀφειλομένης ὑπακοῆς τοῖς στρατηγοῖς καὶ ἡ ἀλληλεγγύη εἰς ἄρνησιν ἱεραρχικῶν ἀρχῶν.

Εἷς στρατὸς δὲν εἶνε οὐδέποτε σπουδαῖος εἰμὴ μόνον ὅταν ἔχη πεποιθήσιν εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἔχουσι τὴν μεγάλην τιμὴν, ἧτις πολλάκις εἶνε λίαν ἐπίπονος, τοῦ νὰ τὸν διοικῶσιν.

ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ

Ὁ μελοποιὸς τοῦ Ῥιένζη, ὁ πολὺς καὶ φιλόσοφος Βάγνερ ἀπέθανεν ἐν Ἐνετία μακρὰν τῆς πατρίδος του, ἣν τοσοῦτον ἐδόξασε διὰ τῆς φαντασίας του.

Γεννηθεὶς ἐν Λειψία τῇ 22 Μαΐου 1813, ἐδιδάχθη ἐν Δρέσδῃ τὰ πρῶτα μαθήματα, καὶ ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἤγγισε τὰ πληκτρα τοῦ κλειδοκυμβάλου. Ἄλλ' ἡ ἔμφυτος αὐτοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσις ἐξεδηλώθη τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς Λειψίαν. Ἐκεῖ ἤκουσε τὴν συμφωνίαν ἐκείνην τοῦ Βετχόβεν, ἧτις ἐνεθουσίασεν αὐτὸν καὶ ὑπεδαύλισε τὴν φιλοδοξίαν του καὶ ἐνῶ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἤκροατο τῆς φιλοσοφίας καὶ αἰσθητικῆς τὰς θεωρίας, κατ' οἶκον ἐμελέετο τοὺς κανόνες τῆς ἀρμονίας καὶ τῆς συνθετικῆς.

Ἄλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν μελοδραμάτων τοῦ Βάγνερ ἀπέτυχον, ἐκ τῶν δύο δὲ πρῶτων ἀναδιδραμάτων αὐτοῦ ἔργων ὁ Ῥιένζης καὶ τὸ Πλοῖον φάσμα, ἐχειροκροτήθη μόνον τὸ ἕν.

Εἶτα συνέθεσε τὸν Τα γ χ ὠ ὕ ζ ε ρ καὶ Λ ο χ ε γ κ ρ ἰ ν , ἐδημοσίευσεν δὲ τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ Μελόδραμα καὶ ὄραμα ἐν ᾧ ἐξέθετο τὰς ιδέας του καὶ τὸν σκοπὸν, ὃν προσέθετο.

Ἄλλὰ καὶ τότε ὁ Βάγνερ ἐθεωρήθη ὡς παραδοξολόγος καὶ μετὰ μειδιάματος εἰρωνικῶν πολλοὶ ἤκουσαν τὰς θεωρίας αὐτοῦ περὶ τῆς μουσικῆς τοῦ μέλλοντος.

Εἰς τὸ νέον τοῦτο σύστημά του ἔγραψε τὸν Τριστα καὶ τὴν περιλάλητον τριλογίαν του, τὸ Δακτύλιον τῶν Niebelungen, ἣν ἀπαρτίζουν τρία δράματα καὶ ὧν τὸν μῦθον ἐδανείσθη ἐκ τῆς ὁμωνύμου μεγάλης ἐπικοίας τῶν Γερμανῶν.

Τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ Βάγνερ ἦτο ὁ Παρσιφάλ, τὸ ὁποῖον ἐδιδάχθη ἐν τῷ ἰδιορρυθμῷ θεάτρῳ τοῦ Βαυρώθ, εἰς ὃ ἐδιδάσκοντο τὰ ἔργα του· ἀλλὰ τὸ κοινὸν ὑπεδέχθη μετὰ ψυχρότητος τὸ μελόδραμα.

Ὁ Βάγνερ ἠθέλησε διὰ τοῦ νέου τούτου συστήματος νὰ δημιουργήσῃ τὸ μουσικὸν δράμα, ὅπου ἡ μουσικὴ νὰ ἐνισχύη μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐξουδετεροῖ τὴν ποιητικὴν ἐκ-

τὸ πλῆθος τῶν σταλέντων τηλεγραφημάτων ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου καὶ τῶν στεφάνων εἶνε ἀμέτρητον. Πεντακισχίλιοι ἄποικοι γερμανοὶ ἐν Ἀμερικῇ ἄμα τῇ εἰδήσει τοῦ θανάτου τοῦ ἐπιδόξου μουσουργοῦ μετωνόμασαν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τὸ χωρίον των Βάγνερ χωρίον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ἐπέμψε παμμεγέθη καὶ μεγαλοπρεπέστατον στέφανον ἐκ δάφνης περιδεδεμένον διὰ



ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ

(Ἰδε σελ. 15).

φρασιν καὶ νὰ καταπνίγωνται αἱ ἰδέαι ὑπὸ τῶν μουσικῶν ἤχων.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐφάνη ἠττηθεῖς, ἀλλ' ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ ἀξία αὐτοῦ ἤρχισε ν' ἀναγνωρίζεται, τὰ δράματά του ἀναβιβάζονται δι' ἀδράς δαπάνης ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ οἱ ἀντίπαλοι, οἱ χλευάζοντες αὐτὸν ὡς παραδοξολόγον, ἤρχισαν νὰ πείθονται κατὰ μικρὸν, ὅτι τῶντι δὲν ἐνόησαν τὴν νέαν τέχνην τοῦ ποιητοῦ τῶν Niebelungen.

ταινιῶν κυανῶν καὶ λευκῶν ἐκ μετᾶξης μετὰ τῆς χρυσοῦς ταύτης ἐπιγραφῆς « Πρὸς τὸν διδάσκαλον Ῥιχάρδον Βάγνερ παρὰ τοῦ ἄκρου θαυμαστοῦ αὐτοῦ καὶ βασιλέως Λουδοβίκου ».

Τοσοῦτον δὲ ἡ σύζυγός του ἠγάπα αὐτόν, ὥστε, ἀποκόψασα τὴν λαμπρὰν αὐτῆς κόμην ἦν ἀείποτε ἐθαύμαζεν ὁ ἔφοχος αὐτῆς σύζυγος, ἔθιχεν αὐτὴν ἐν μεταξωτῷ προσκεφαλαίῳ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ.